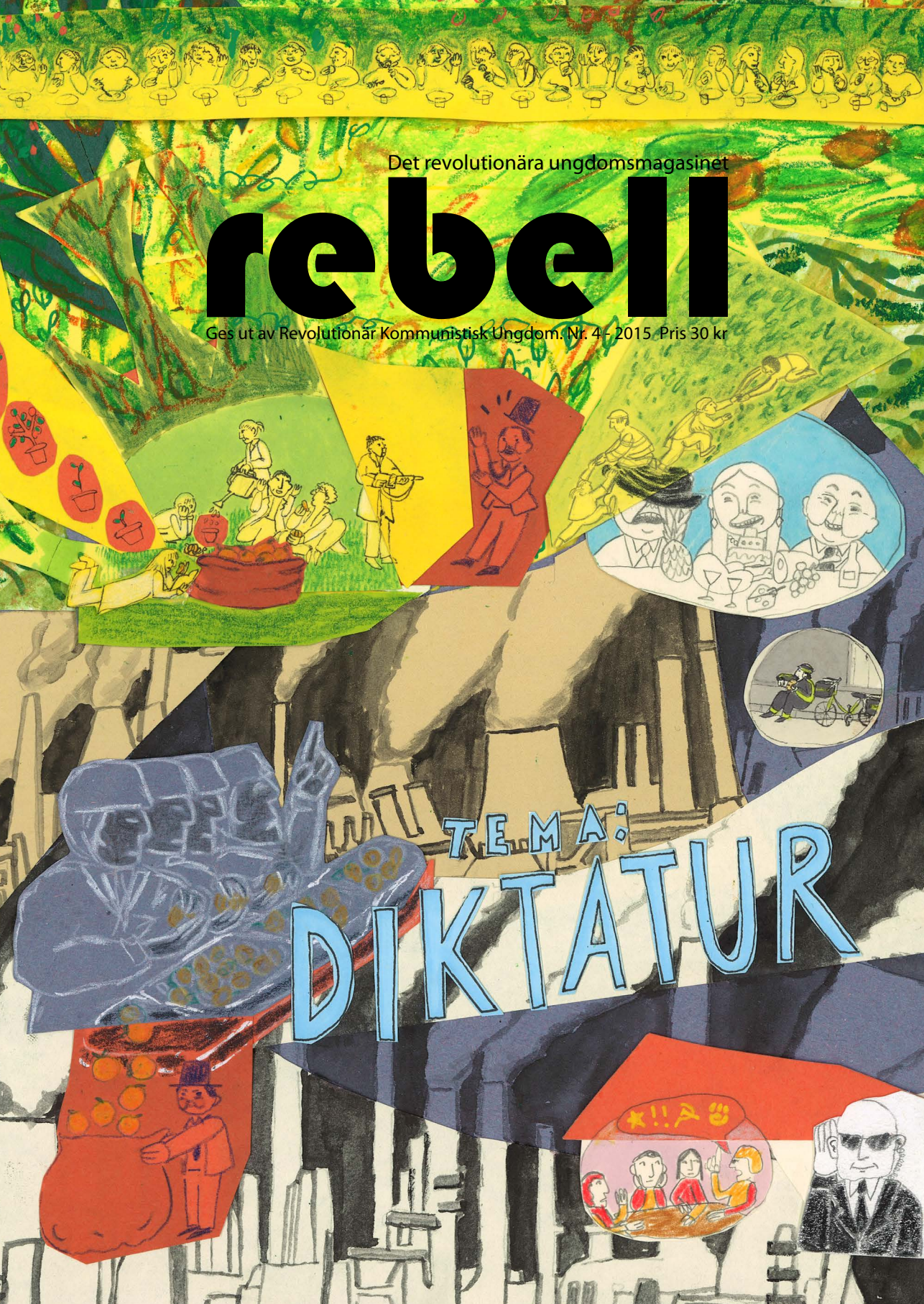

rebell

TEMA: DIKTATUR

Välj fredens väg istället

I MAJ FÖRRA ÅRET RÖSTADE en oenig riksdag igenom Nato:s världlandsavtal med Sverige. Ett avtal som innebär att Sverige nu står militäralliansen så nära som det bara går utan att vara fullvärdig medlem. Nato kan genom avtalet bland annat bedriva krig från svenskt territorium och föra in soldater och vapen (inklusive kärnvapen) i vårt land, för att nämna två av flera potentiella framtidsscenarion.

Genom världlandsavtalet sluter Sverige upp bakom USA-imperialismen som i praktiken dikterar Nato:s agenda. Samma imperialism som de senaste femton åren slagit Afghanistan, Irak, Libyen och Syrien i spillror, och upprätt hållit förtryck och utsguning i långt fler länder världen över.

Vi i RKU var motståndare till världlandsavtalet när det först presenterades och ännu inte hade behandlats av riksdagen, och vi bedrev tillsammans med andra organisationer ett aktivistiskt opinionsarbete mot att våra folkvalda politiker skulle ratificera

det och därmed begrava den lilla alliansfrihet vi hade kvar. Vi arbetade bland annat med riksorganisation Nej till Nato:s namninsamling som totalt samlade in 41 300 underskrifter mot avtalet, anordnade torgmöten och flygbladsutdelningar runt om i landet.

Tyvärr var inte detta tillräckligt, och riksdagen röstade alltså för ett godkännande av avtalet. Detta trots att en majoritet av svenska befolkningen enligt en Sifo-undersökning var motståndare till samma avtal.

DEN IMPERIALISTISKA alliansen Nato och dess medlemsländer (med USA i spetsen) är ansvariga för att vår omvärld präglas av krig och misär. De senaste årens flyktingkris är en direkt konsekvens av västvärldens imperialistiska politik och

praktik, för att ta ett konkret exempel.

Våra politiker har genom världlandsavtalet tagit ett tydligt kliv mot ett svenskt medlemskap i denna aggressiva krigsallians. Ekot av talmannens klubbslag vid beslutet hann knappt tystna förrän några av de mest stridskåta högerspökerna (socialdemokra-

ter inkluderat) började tala om att vi nu borde bli fullvärdiga medlemmar. Detta trots att många av dem

i debatten om avtalet påtalat att Sverige inte borde gå med i Nato samt att avtalet inte skulle förändra vår politik nämnvärt. Och lite rätt kan de faktiskt få: avtalet förändrar inte svensk utrikes- och försvarspolitik drastiskt. Det är snarare så att det formaliserar en sedan långt tidigare inslagen linje och uppslutning bakom i synnerhet USA-imperialismen.

Sverige har i många år sålt va-

llet för Nato:s

pen till ovan nämnda krigsmakt, trots att det bryter mot svensk lag, och därmed indirekt bidragit till mordandet av hundratusentals irakier. Sverige har också aktivt deltagit i krigen i Afghanistan och Libyen och inför USA och resten av västvärldens imperialiststater visat att vi är ett land att lita på.

SOM OM DETTA INTE vore nog så kommer också Sverige i höst vara värd för den största militärövningen i Norden på över 20 år: Aurora 17. I övningen kommer flera Natoländer delta och bara namnet ger en fingervisning om vilket syftet är, att spänna musklerna inför Ryssland: Aurora var namnet på den kryssare som sköt startskottet för stormningen av Vinterpalatset och därmed revolutionen i Ryssland 1917, en revolution som alltså fyller hundra år i år. Provocerande är bara förnamnet.

Svaret på att Sverige bjuder in utländsk militärmakt och genom

övningen bidrar till att öka spänningen till Ryssland måste från varje antiimperialist bli högljutt motstånd. Vi måste visa våra folkvalda politiker att vi inte längre accepterar ett Sverige som springer USA:s ärenden. Inte en svensk skattekrona ska gå till att skydda de rikas intressen i väst.

Vi i RKU kommer tillsammans med andra freds- och antiimperialistiska organisationer genomföra en stor demonstration mot hela övningen och ett svenskt närmande Nato i Göteborg (dit övningen framför allt är förlagd) den 16 september. Och vi vill att du kommer med för att visa din avsky mot upprustning och krigshets.

För fred och frihet och neutralitet – alla till Göteborg den 16 september!

Simon Renner
är redaktör för Rebell

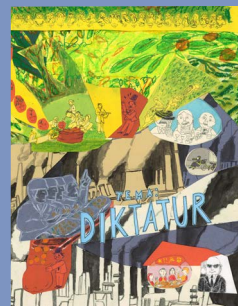
rebell ges ut av
Revolutionär Kommunistisk
Ungdom, Kommunistiska
Partiets ungdomsförbund.

Tidningen är beroende
ungkommunistisk.

Adress:
Rebell
Box 31187
400 32 Göteborg
Tel: 031-244417
E-post: rebell@rku.nu
Hemsida: www.rebell.se

Redaktion:
Moa Hamark,
Jonathan Lagnebjörk,
Nadja Lundberg,
Simon Renner

Illustration omslag:
Linda Kiibus

Prenumeration:
4 nr/år 100 kr

Tryck:
Myran Grafiska

Ansvärig utgivare:
Simon Renner

#1-17

TEMA: DIKTATUR

DETTA NUMMER I URVAL:

POLIS, MASSÖVERVAKNING OCH TERRORLAGSTIFTNING - SÅ UPPRÄTTHÅLLS MARKNADENS DIKTATUR s. 10-12

Simon Renner skriver i en artikel om vilka metoder den som används för att upprätthålla det rådande systemet.

»ISRAEL ÄR INGEN DEMOKRATI« s. 14-17

Nadja Lundberg har träffat Mohammed Alkabariti från den av Israel ockuperade Västbaken. I ett samtal förklarar han varför Israel inte kan kallas för en demokrati. Mohammed arbetade under Gazakriget 2014 med projektet Gaza's ark.

PROLETARIATETS DIKTATUR s. 22-25

Moa Hamark reder ut begreppen i en artikel om där hon jämför den rådande marknadsdiktaturen med vad proletariats diktatur är.

PARISKOMMUNEN s. 26-29

Jonathan Lagnebjörk skriver om det första exemplet på proletariats diktatur i en artikel om Pariskommunen. Ett försök som brutalt slogs ned.

HUR KAN VÄRLDEN SE UT SOM DEN GÖR? s. 42-45

Ivo Thomasson drar lärdomar av Antonio Gramscis texter och liv. Samt ställer sig samma fråga som Gramsci gjorde på sin tid: hur kan världen se ut som den gör?

DESSUTOM...

Krönikor i urval: *Drämman om en demokratisk vård, Vi kräver en demokratisk skola, Den demokratiska diktaturen*
Förbundet: Demonstrera mot Nato den 16 september!

Enligt en rapport från januari 2017 uppger hjälporganisationen Oxfam att 8 personer äger lika mycket som den fattigaste hälften av jordens totala befolkning

MARKNADENS DIKTATUR

Text: Nadja Lundberg

DET STÅR I DEN SVENSKA grundlagen att *all offentlig makt i Sverige utgår från folket*. Men den offentliga makten innefattar inte all makt. En för vårt samhälle avgörande del av makten utgår inte alls från folket: den ekonomiska makten och kontrollen över produktionen. Vem besitter den makten? Måttet på ditt inflytande i ekonomiska sammanhang avgörs helt av dina tillgångar. Detta anser vi kommunister vara en avgörande brist i vår demokrati.

Vi lär oss tidigt i skolan att principen en människa en röst är det som gäller i vårt demokratiska system. Men denna princip gäller inte i produktionen under det kapitalistiska systemet.

HUR SER DET UT PÅ DIN arbetsplats eller i din skola, är din chef eller rektor någon som ni arbetare och elever gemensamt röstat fram? Vi får ständigt höra att vi lever i ett demokratiskt samhälle, i den bästa av världar, men större delen av vår vakna tid befinner vi oss på platser där vi knappt har någon möjlighet att påverka de beslut som fattas. Vårt inflytande över samhällets produktion och vårt gemensamma arbete är närmast obefintligt. Syftet med produktionen under det kapitalistiska systemet är redan förutbestämt. Det är att skapa en ständigt ökande vinst för de privata företagen. En vinst som sedan inte tillfaller de som

Större delen av vår vakna tid befinner vi oss på platser där vi knappt har någon möjlighet att påverka de beslut som fattas.

arbetat fram den utan som går direkt ner i fickorna på de som äger företagen och produktionen.

Vad som skall produceras är inget som vi gemensamt beslutar om, det avgörs av var det finns pengar att tjäna. Exempelvis tjänar ett bygg- eller fastighetsbolag mer pengar på att bygga dyra bostadsrätter till samhällets rikaste än på att bygga billiga bostäder till studenter och arbetare, trots att det är bland dem behovet finns.

ÅR 2012 AVSLÖJADES DEN så kallade Saudiaffären av reportrarna Bo-Göran Bodin och Daniel Öhman på Ekot i Sveriges Radio. Avslöjandet gällde att Totalförsvarets forskningsinstitut samarbetat med Saudiarabien för att bygga en vapenfabrik i landet, ett samarbete som inleddes redan 2004. Då vi 2006 fick en ny borgerlig regering skulle man avbryta samarbetet efter att tjänstemän på Exportkontrollmyndigheten slagit fast att fabriksbygget stred mot de svenska lagarna om

vapenexport. När denna nyhet nådde Saabs styrelseordförande Marcus Wallenberg, via hans goda vän Saudiarabiens vice försvarsminister prins Khaled bin Sultan, skickade han genast ett brev till den dåvarande försvarsministern Sten Tolgfors.

Brevet fick den svenska regeringen att ändra sig i frågan och vapenexporten till diktaturen i Saudiarabien kunde fortsätta samtidigt kunde

Wallenberg obehindrat tjäna pengar på den.

Frågan man då ställer sig är: vem valde Marcus Wallenberg? Vem gav hans ord makt att påverka folkvalda politiker? Svaret är ingen. Hans makt är enbart byggd på ägande.

Vägarna runt de folkvalda parlamenten

TROTS ATT VI KOMMUNISTER menar att den demokrati vi har i dag bara är en skärva av vad den skulle kunna vara, så måste vi hela tiden försvara det demokratiska inflytande som arbetarrörelsens kamp lett fram till. Vi har sedan 1919 allmän och lika rösträtt för både män och kvinnor i Sverige och vart fjärde år röstar vi i riksdag, kommun och landsting om vilka partier och politiker som skall representera oss under de kommande fyra åren. Det ligger årtionden av politisk och facklig kamp bakom de lagar för arbetsrätt och inflytande som vi har i Sverige idag. Rättigheter som nu är under attack.

Avdemokratiseringen av vårt samhälle pågår hela tiden i olika former. Genom privatiseringar, EU-medlemskap och frihandelsavtal gör man de nationella parlamenten och demokratin maktlös. Besluten fattas allt mer i slutna rum, längre och längre bort från folket.

VATTENFALL ÄR ETT STATLIGT energiföretag, ägt av oss skattebetalare, men vi har ingen möjlighet

att påverka företaget. Vattenfalls enda uppgift är att leverera vinst till den svenska staten, en vinst som gör att företagets chefer kan plocka ut enorma summor i lön varje månad (2015 tjänade VD Magnus Hall 14,4 miljoner, vilket ger en månadslön på 1,2 miljoner).

Ingen tillfrågade oss skattebetalare då Vattenfall 2009 gick och köpte det holländska energiföretaget Nuon för 89 miljarder kronor. Affären var en fullständig katastrof, eftersom man köpte företaget till ett enormt överpris, vilket resulterade i att

Vattenfall efter köpet gick med storförlust. En katastrofal affär som ingen i efterhand vill ta ansvar för, en affär som vi fått betala alltmedan ansvariga politiker kan lämna sina poster med rikliga fallskärmar att leva gott på.

Den svenska telefonin och apoteken ingick förut i det offentliga ägandet. Den del som, enligt vår grundlag, ska utgå från folket. Men det gör dem inte längre. Privata apotek finns nu i massor och föga förvånande har priserna på läkemedel stigit sedan det statliga monopolet försvann. Då det som tidigare varit i statlig eller kommunal ägo säljs ut till privata aktörer sker detta ofta med argumentet att verksamheten blir mer effektiv. Detta stämmer inte utan det ger förmåner för de grupper i samhället som redan är ekonomiskt starka. Att den som har pengar till exempel ska kunna betala för att få privat

Det ligger årtionden av politisk och facklig kamp bakom de lagar för arbetsrätt och inflytande som vi har i Sverige idag.

vård och slippa köerna i den överbelastade landstingsvården.

I DISKUSSIONEN OM VÅRT medlemskap i den Europeiska Unionen nämns ibland det demokratiska underskottet i unionen, som om den bristande demokratin skulle vara en ren slump. Det är det inte. Det är varken en slump eller något som går att förändra genom att verka inom unionens parlament. EU:s grundläggande syfte är och har alltid varit: att värna kapitalets intressen. Vilket inte tillåts äventyras av vilka som sitter i EU-parlamentet.

Det är därför inte heller EU-parlamentet som bestämmer i EU. Till skillnad från andra parlament i Europa är det inte EU-parlamentet som lägger fram lagförslagen. Deras roll är istället att rösta ja eller nej på de förslag som den icke folkvalda EU-kommissionen lägger fram. Mellan medlemsstaterna i EU finns ett frihandelsavtal som på bekostnad av miljö- och arbetsrätt är till för att försvara företagens intressen och försvaga arbetarklassens ställning. Man talar om de fyra friheterna: att fritt kunna flytta runt kapital, varor, tjänster och personer. Men det är inte arbetarklassens frihet det handlar om när företag flyttas, kapital byter banker eller arbetskraft friställs och tvingas flytta.

Frihandelsavtal - Ett reellt hot mot den nationella demokratin

I OKTOBER FÖRRA ÅRET skrevs det omtvistade Ceta-avtalet under av EU-kommissionens ordförande och Kanadas premiärminister. Ceta (Comprehensive Economic Trade Agreement) är ett frihandelsavtal mellan EU och Kanada med syfte att kunna förenkla handeln mellan de båda parterna och som man säger »stimulera ekonomin«. Det vill säga öka tillväxten och förbättra medlemsländernas BNP.

Under förhandlingarna har vi medborgare förvägrats insyn, information har nått ut som läckta dokument vilka det aldrig var meningen att vi skulle ha fått läsa. Under tiden har lobbyister från näringslivet haft tillgång till information från förhandlingarna.

Den ideella organisationen Skiftet gjorde i slutet av januari 2016 en undersökning, med hjälp av analysföretaget Novus för att undersöka svenskarnas kunskaper om Ceta-avtalet.

Undersökningen visar att strax över hälften av de tillfrågade svenskar har låg eller ingen kännedom om Ceta-avtalet mellan EU och Kanada. På frågan om de har hört talas om avtalet svarar enbart 21 procent

att de känner till avtalet och 28 procent att de har hört talas om det. Övriga 51 procent svarar att de antingen är tveksamma eller inte har hört talas om

Det är inte arbetarklassens frihet det handlar om när företag flyttas, kapital byter banker eller arbetskraft friställs och tvingas flytta.

avtalet.

I avtalet ingår precis som i liknande handelsavtal som TTIP ett regelverk för hur konflikter mellan enskilda stater och företag skall lösas. Det första förslaget till regelverk ISDS (Investor-State Dispute Settlement) fick reformeras om, efter hård kritik. I det nya förslaget - ICS (Investment Court System) är det inte mycket som ändrats. Om företag riskerar att förlora investeringar på grund av politiska beslut, till exempel om ett land infört strängare lagar gällande arbetsrätt, kan företaget stämma staten. Detta tas då upp i särskilda skiljedomstolar vilka står utanför de nationella domstolarna och verkar helt utan insyn utifrån.

2012 BESLUTADE TYSKLAND att till 2022 ha fasat ut all sin kärnkraft. Detta beslut fattades efter den omfattande kärnkraftsolyckan i Fukushima i Japan den 11 mars året innan. Man fattade beslutet att lägga ner en del av landets äldre kärnkraftsreaktorer direkt, medan resten får vara kvar i drift fram till 2022. Två av de äldre reaktorerna som fick skrotas var de av Vattenfall ägda Krümmel och Brunsbüttel i norra Tyskland.

Några månader efter detta politiskt fattade beslut valde Vattenfall att stämma den tyska staten i en skiljedomstol i Washington, ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes). Detta för att man vill ha ersättning för de intäkter

man planerat att få av dessa kärnkraftverk. Vattenfall kräver nu av den tyska staten att de skall ersättas med 4,6 miljarder euro, vilket motsvarar 45 miljarder svenska kronor. Man vill även få ut summan med ränta, från 2012, då kärnkraftverken lades ner.

ATT FÖRETAG KAN STÄMMA enskilda stater är något som även kan användas i politiska syften

för att försvaga ett land som försöker föra en progressiv politik. Ett av de länder som flest gånger utsatts för stämningar från privata företag är Venezuela.

2014 tvingades Venezuela att, efter en dom i en internationell skiljedomstol, betala 1,6 miljarder dollar till oljeföretaget Exxon (USA). Orsaken till domen var att man hade förstatligat ett av företagets oljeprojekt.

Om man tror på demokrati och menar att det samhälle vi lever i skall vara så demokratiskt som möjligt. Hur kan man då nöja sig med att endast en liten del av besluten fattas av folkvalda?

Det är nödvändigt att kampen för ett annat, mer demokratiskt, samhälle fortsätter. Ett samhälle där de demokratiska principerna inte bara skall omfatta folkets politiska makt utan även den ekonomiska makten. För den som kallar sig demokrat borde det var självklart att demokrati också skall gälla under produktionen i samhället.

Text: Nadja Lundberg

Det är nödvändigt att kampen för ett annat, mer demokratiskt samhälle fortsätter.

Vi kräver en demokratisk skola!

DET ÄR INGEN NYHET att all forskning och statistik visar på att ungdomarnas stress och psykiska ohälsa ökar. Samtidigt har betygssystemet skärpts, kraven blivit högre, och det har blivit allt svårare att nå höga betyg. Om man som elev har en dålig dag, vilket kan bli många med tanke på ungdomars ökande psykiska ohälsa, ligger man plötsligt mycket efter eller riskerar att få sämre betyg, vilket stressar barn och ungdomar enormt och kan få dem att känna sig otillräckliga. Många av oss elever kan inte ens vara sjuka i lugn och ro utan att känna oss stressade över att missa uppgifter eller att få sänkta betyg. Det har hänt att man fått höra skräckhistorier om hur man aldrig kommer komma in på en högskola eller få ett jobb senare i livet när man misslyckats på ett prov.

IDAG SER BETYGSSYSTEMET ut så att om du uppfyller fyra av fem kriterier för ett högre betyg men missar det femte så kommer du att få ett lägre betyg. För att nå ett högt betyg krävs det flera timmars pluggande hemma varje dag. Och vissa är mer lyckligt lottade än andra när det gäller

att få hjälp hemifrån. Många av ungdomarna från arbetarklassen har föräldrar som arbetar oregelbundet och kan av den anledningen inte hjälpa till med läxor. En annan sak som gynnar vissa elever men missgynnar andra när det gäller läxläsning är föräldrarnas utbildningsgrad.

Bland annat därför är skolsystemet orättvist och skapar ytterligare en tydlig social och ekonomisk klyfta ungdomar emellan. Skolan tar för givet att alla ungdomar ska kunna jobba på hur bra som helst med hemuppgifter, men i arbetarfamiljer eller/och när man bor tillsammans med en ensamstående förälder, behöver man i många fall hjälpa till med hushållsarbete och hinner därför inte lägga ner tillräckligt med tid på skolarbetet.

I en rapport från Skolinspektionen 2015 där man granskat 25 kommunala skolor och friskolor framkommer det att hälften av eleverna mått dåligt, känt sig oroad och stressade det senaste året med inlämningsuppgifter, prov och otydliga förväntningar och krav som största orsak. Stressen drabbar tjejer i högre utsträckning än killar, hälften

av tjejerna i skolåldern uppger att de känner sig stressade. Betygssystemet och betygshetsen den medför har fått mycket kritik av framför allt elever, då det främst handlar om press och att ligga på en perfekt nivå hela tiden. Det blir helt enkelt mer som en tävling om vem som orkar sitta uppe och plugga längst och därmed få det högsta betyget, snarare än det skolan ska handla om – nämligen om kunskap. Vi borde få vara med och bestämma mer på vår egna arbetsplats som vi faktiskt går till varje dag och som tar upp större delen av vår tillvaro.

SKA INTE DEMOKRATI gälla överallt, eller innebär demokrati bara att gå och rösta vart fjärde år? Skolan bör se till alla elevers behov och inse att alla inte har samma förutsättningar samt låta elever få mer inflytande generellt, men speciellt över arbetsmiljön och utbildningsformer. För att det ska kunna hända måste givetvis skolan få mer resurser så klasserna kan bli mindre och lärarna fler.

Det finns flera aspekter på orättvisor och brist på demokrati i skolan, inte minst mellan friskolor och kommunala skolor. Friskolor har ett rykte om sig att vara finare och bättre, därför vill övre medelklassens föräldrar oftast att barnen ska gå där och det är även populärt bland skolungdomar själva. Det påminner lite om USA:s skolsystem där de som går i kommunala skolan anses som lågutbildade och sämre än ungdomarna med »högre status« som gått i privat skola. Friskolor och kommunala skolor och motsättningarna mellan dem ökar segregationen på flera plan. Speciellt ur ett klassperspektiv, medan friskolorna får resurser från offentliga sektorn och tar ut vinst på skolan och elevernas bekostnad, och det handlar mer om företagande och konkurrens mellan friskolor än ungdomars rätt till en bra och likvärdig utbildning.

Maja Ericson är medlem i RKU-Sundsvall och går första året på gymnasiet

Polis, massövervakning, terrorlagstiftning – så upprätthålls marknadens diktatur

Text: Simon Renner

ETT LANDS STAT HAR som främsta uppgift att vara samhällsbevarande, det innebär att den ska skydda och upprätthålla ett förtryck – ett klassamhälle. Detta har varit statens grundläggande uppgift sedan dess uppkomst och alldeles oavsett om det är ett socialistiskt eller kapitalistiskt lands stat är uppdraget detsamma: skydda den ägande klassens makt och intressen och slå ner allt motstånd som hotar den ägande klassens position.

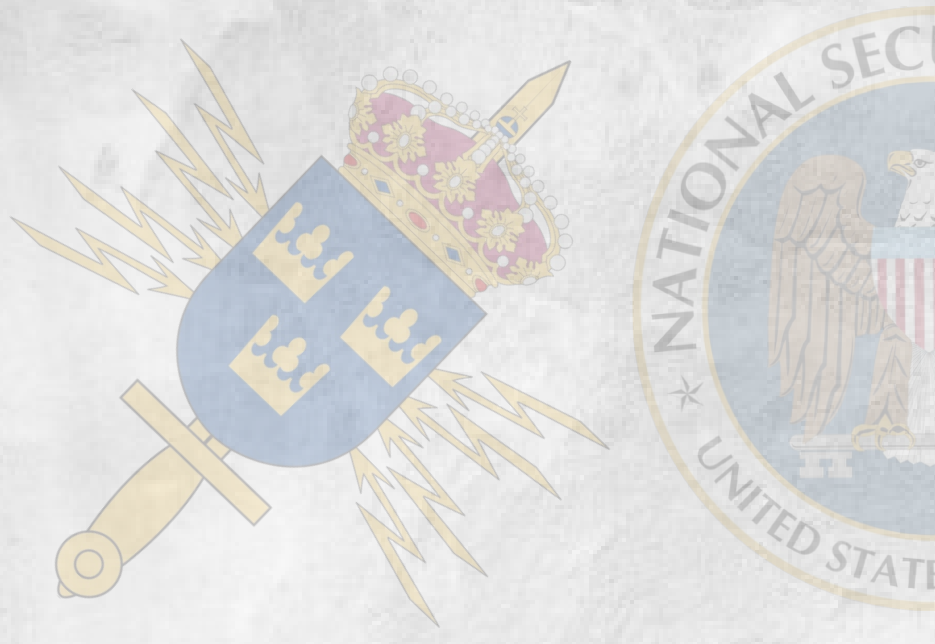
En stat är alltså per definition ett uttryck för förtryck, för repression, men beroende på i vilkas uppdrag den verkar skiftar dess karaktärsdrag. I ett socialistiskt land där arbetarmajoriteten lyckats upprätta en arbetarstat fyller den en delvis progressiv funktion i det att den skyddar den socialistiska revolutionen från kontrarevolutioner och därmed ser till att arbetarklassens ägandeställning bevaras. I ett kapitalistiskt klassamhälle är statens funktion den diametralt motsatta: den ser till att hålla kvar

majoriteten av ett lands medborgare i förtryck genom att skydda privategendomen. Detta tar sig olika uttryck men oavsett formen fyller de samma funktion.

DET ALLRA TYDLIGASTE uttrycket för den kapitalistiska statens repressiva sida är dess våldsmonopol i polis och militär. Det är dessa instanser som är statens yttersta garant för att det rådande samhället bevaras, med våld om så är nödvändigt.

En stat är alltså per definition ett uttryck för förtryck, för repression, men beroende på vilkas uppdrag den verkar skiftar dess karaktärsdrag.

Skulle exempelvis en arbetargrupp besluta sig för att bryta med den borgerliga lagen och strejka och blockera en fabrik i krav på bättre arbetsvillkor är det polisens uppgift att gå in och upplösa aktionen och därmed skydda privategendomen och profiten. Detta är polisens huvudsakliga uppdrag – att se till att statens uppgift att bevara klassamhället utförs – och det är så man måste förhålla sig till myndigheten.

Till detta kommer att en stat givetvis måste ha ett rättsväsende men det är viktigt att se hur det verkar i den ägande klassens intressen.

Detta uppdrag blir sällan mer konkret i svensk historia än i Ådalen 1931 då militären sköt fem arbetare till döds. Bakgrunden till dödsskjutningarna var att stora arbetargrupper protesterade mot att man från kapitalets håll hade tagit in strejkbrytare under en strejk vid sulfatfabriken i Marmaverken i Hälsingland. Strejken var utlyst som ett svar på arbetsköparnas försök att sänka arbetarnas löner och när detta inte lyckades kallade man alltså in svartfötter från kapitalets sida för att hålla igång produktionen. För att garantera att arbetet inte stördes och vinsten inte hotades begärdes polisens beskydd. Polisen ansökte i sin tur om förstärkning av militären eftersom man inte maktade med situationen själva. Resten tillhör idag en viktig del av den svenska arbetarrörelsens historia där en viktig lärdom är just hur det intima förhållandet mellan kapitalägare, stat och polis fungerar i praktiken.

STATENS UPPGIFT OM att stävja alla hot mot det rådande tar sig givetvis andra former än det öppna och nakna våldet. Ett sådant exempel är dess massövervakning av sina medborgare, en fråga som blivit allt mer aktuell de senaste åren; i synnerhet efter den amerikanske före detta systemadministratören Edward Snowdens

avslöjande om USA:s massövervakande arbete världen över 2013.

Genom underrättelsetjänster och säkerhetspolis bedriver stater ett enormt arbete med att kartlägga personers åsikter och liv, ett arbete vars omfattning det inte talas högt om. Detta legitimeras oftast genom argumentet att det handlar om att skydda det egna landet från terrorism och dylikt, men det vi kan lära av övervakningens historia (och som de många avslöjanden visar) handlar det om att staten vill övervaka och kontrollera så många som möjligt.

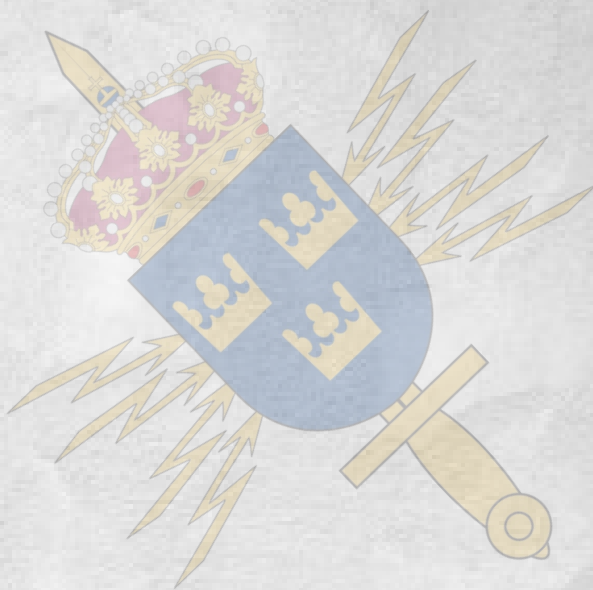
EDWARD SNOWDENS AVSLÖJANDE om att den amerikanska myndigheten National Security Agency ägnade sig åt storskaliga

övervakningsprojekt av personer världen över visar på hur dessa myndigheter opererar, trots att de ska lyda lagar och kontrolleras av diverse organ. Även Sveriges motsvarighet FRA har dokumenterat ägnat sig åt

dess former av godtycklig övervakning, samt att svensk säkerhetspolis genom åren ägnat sig åt ren åsiktsregistrering av för staten obekväma element, däribland tusentals kommunister.

Arbetet med övervakning sker i det dunkla, någon transparens är det inte tal om. Därför kan det vara svårt att förstå dess omfattning men tack vare bland annat visselblåsaren Snowdens avslöjande har vi fått en inblick i övervakningens

Arbetet med övervakning sker i det dunkla, någon transparens är det inte tal om.

omfång, och det är sannerligen skrämmande.

DET FINNS FLER FORMER för hur en stat på ett mer godtyckligt sätt kan förbise de egna lagarna för att skydda den ägande klassens intressen, även utomlands. Sedan terrorattacken mot World Trade Center i USA 2001 har flera lagar formulerats i länder världen över där polis och andra myndigheter ges större mandat i jakten på de så kallade terroristerna. Den mest omtalade och uppmärksammade är nog den som antogs av den amerikanska kongressen kort efter attacken 2001: Patriot Act.

Denna lag (som egentligen är en samling lagändringar) gav den amerikanska staten och dess underrättelsetjänst CIA makt att operera i ett juridiskt gränsland där det var väldigt oklart vad som exakt var tillåtet. Övervakningen av amerikaner utökades massivt, nu kunde man till och med kartlägga vilka böcker en »potentiell terrorist« lånade på biblioteket, för att nämna ett absurt exempel. Men lagändringarna skulle även få konsekvenser för hur landets militär och underrättelsetjänst agerade utomlands.

Med lagen i ryggen (och ett amerikanskt samhälle på jakt efter hämnd) intensifierades också jakten på de så kallade terroristerna världen över. Man kunde helt rättsvidrigt tillfångata människor och skicka dem utan rättegång till tortyrfängelset Guantanamo, trots massiv kritik från omvärlden.

Men lagändringarna skulle även få konsekvenser för hur landets militär och underrättelsetjänst agerade utomlands.

Att USA blandar sig i andra länders politiska och juridiska frågor är sett till historien inget nytt men efter attackerna 2001 trappades det upp, inte minst med två angreppskrig inom loppet av två år.

Den inslagna vägen som Bush fastslog i »kriget mot terrorism« har de senaste åren under Obama tydligast kunnat ses i alla de utomrättsliga drönarattackerna. Enligt flera människorättsorganisationer har fler än 1 000 helt oskyldiga personer blivit mördade av dessa obemannade farkoster sedan 2002.

Då dessa attacker är hemligstämplade är det svårt att ta reda på exakta siffror, men det som går att konstatera är att USA helt godtyckligt och efter egen agenda mördar människor i länder långt ifrån det egna territoriet.

DETTA ÄR NÅGRA AV DE OLIKA sätt som den nuvarande kapitalistiska staten använder sig av för att behålla sitt grepp över sina medborgare och därmed säkra att klassförtrycket och den privata äganderätten upprätthålls. Ifrågasätter eller utmanar man den rådande ordningen får man veta sin plats, på ett eller annat sätt.

Men det finns exempel på när folkmajoriteten är stark nog att motstå repressionen och till slut går ut segrande ur striden vilket visar att det går att förändra ett samhälle i grunden. Det inbjuder till en positiv framtidsvision.

Text: Simon Renner

»Israel är ingen demokrati«

Rebell har träffat Mohammed Alkabariti från den av Israel ockuperade Gazaremsan. Mohammed är 25 år gammal och bor sedan ett och ett halvt år i Göteborg. I ett samtal med Rebells Nadja Lundberg berättar han om hur frustrerad och arg han blir då Israel omnämns som den enda demokratin i Mellanöstern. Enligt Mohammed är Israel allt annat än en demokrati.

TILL ATT BÖRJA MED vill jag klargöra vad ordet demokrati betyder, det innebär folkstyre och att alla ska ha rätt att kunna påverka det samhälle de lever i. Israel har under lång tid lagt stor kraft på att föra ut propaganda om att de skulle vara den enda demokratin i Mellanöstern, vilket inte är sant, Israel är ingen demokrati. De palestinier som lever under israelisk ockupation har ingen möjlighet att påverka den verklighet de lever i. Palestinier som bor i Israel kan heller inte påverka sin situation.

Under Gazakriget 2014 slöt sig många av de palestinier som arbetar i Israel samman för en strejk mot Israels bombningar. Detta satte Israel direkt stopp för. Att Israel gång på gång kallblodigt

bombar, förtrycker och mördar oss palestinier gör det omöjligt att kalla landet för en demokrati.

PÅ VÄSTBANKEN MÅSTE den palestinska myndigheten lyda under de israeliska myndigheterna, det är inte demokratiskt. Mycket av det Israel gör mot oss palestinier i Gaza, i Israel och på Västbanken bryter mot internationell lag och de mänskliga rättigheterna. Exempelvis har de ingen rätt att bygga bosättningar på den ockuperade Västbanken, men det gör de ändå.

Rättsväsendet dömer hela tiden till Israels fördel. Idag sitter jättemånga palestinier fängslade i så kallat »administrativt förvar« helt utan rättegång.

Många unga palestinier fängslas utan bevis för att militären påstår att de varit beväpnade och utgjort en potentiell säkerhetsrisk.

När jag diskuterar Palestinas framtid med folk här i Sverige så tror många på en tvåstatslösning. Att man ska återgå till de gränser som var 1967, innan sexdagarskriget, då Israel ockuperade stora delar av de palestinska områdena samt syrisk Golanhöjderna. Jag tror inte alls på en sådan lösning.

Även om man bortser från att Israel aldrig skulle gå med på att återgå till 1967 års gränser så går det emot hela den sionistiska ideologin, de vill ha en helt judisk stat. Det är därför man byggt en mur mellan Västbanken och Israel för att man inte vill att palestinier ska kunna ta sig in i Israel. Detta är i grunden rasism man vill separera israeler och palestinier för att kunna förverkliga sitt mål med en helt judisk stat.

ISRAELS OCKUPATION AV palestinskt land började 1948, med det vi på arabiska kallar al-Nakba, vilket betyder den stora katastrofen. Över 700 000 palestinier tvingades fly och hela byar utplånades. Det finns många palestinier som än idag klassas som flyktingar sedan dess. De har i snart 70 år bott i flyktingläger där deras barn och barnbarn fått växa upp. Många familjer har än idag kvar nycklarna till sina gamla hem, som de tvingades lämna, med hopp om att en dag kunna återvända.

Min familj fick fly från staden Jaffa, idag en del av Tel Aviv, under al-Nakba och hamnade i Gaza där jag är född och uppvuxen. Det har under de senaste tio åren varit tre stora krig i Gaza: 2008, 2011 och 2014. Jag flydde efter det senaste kriget 2014. Sedan jag lämnade Gaza har situationen förvärrats. Blockaden har skärpts och man samar-

»Många unga palestinier fängslas utan bevis för att militären påstår att de varit beväpnade och utgjort en potentiell säkerhetsrisk«

betar med Egypten om att stänga gränsen mellan länderna vilken är den väg där palestinier kan ta sig ut från Gaza. Under kriget 2014 mördades fler än 2 000 palestinier i Gaza. De som fått sina hus förstörda under bombningarna har inte kunnat bygga upp något nytt eftersom blockaden hindrar nödvändigt material från att komma in. Kriget var en katastrof för folket i Gaza. Fiskarna kunde inte ta sig längre ut från kusten än fem kilometer. Åkte

de längre blev de skjutna. Detta ledde till att det blev matbrist.

UNDER KRIGET HJÄLPTE jag familjer vars hus hade blivit förstörda. Vi samlade dem på en av UNWRA:s skolor och kunde där erbjuda filter och ransonera ut mat. Jag såg smärtan hos de familjerna som nu var helt utan hem och i många fall hade förlorat familjemedlemmar. Gazakriget 2014 varade i 52 dagar.

Också min familj blev tvungen att evakueras eftersom vårt hus låg nära högkvarteret för en av motståndsrörelserna i Gaza som fått en varning om att deras hus skulle bombas. Vi flydde mitt i natten, klockan var 02:30. Mina småsyskon var mycket rädda. Elektriciteten i staden var utslagen och det var helt svart. Var man än befann sig så hördes hela tiden kriget omkring en, bomber och drönare.

Sedan »al-Nakba« har Israel tagit över mer och mer av palestinsk mark. Al-Nakba betyder den stora katastrofen och inträffade 1948 då 700 000 palestinier tvingades fly och hela byar utplånades.

Det var aldrig tyst och man visste aldrig var nästa bomb skulle falla. Jag förlorade många av mina vänner under kriget.

SEDAN 2012 FRAM till att kriget bröt ut arbetade jag aktivt med ett projekt som kallades för Gazas Ark. Projektet startades av bland annat organisationen Ship to Gaza, vilken jag fortfarande är aktiv i.

Tanken med Gazas Ark var att bryta blockaden åt andra hållet, tidigare hade man försökt segla in i Gaza med förnödenheter för att bryta blockaden. Nu rustade vi upp en båt som redan fanns i Gaza och fyllde den med palestinska produkter. Genom att segla ut från Gazas hamn skulle vi kunna sprida budskapet om hur palestinier i Gaza lever. Innan båten var färdig utsattes den för sabotage och under kriget bombade Israel sönder båten helt och hållet.

Ship to Gaza är en bra organisation, trots att ingen av båtarna nått sitt mål så sprider man ett budskap ut i världen att vi palestinier inte är bortglömda. Och kanske framförallt sänder man det budskapet till palestinierna i Gaza. I varje försök att skicka båtar har Israel tydligt visat upp vilken våldsam och odemokratisk stat det är.

DET ÄR AV STOR VIKT att information om hur det ser ut i Gaza kommer ut i världen. Särskilt att informationen når den yngre generationen. Det jag tycker man ska lyfta upp är alla de problem som

drabbar palestinierna i Gaza direkt vilket är bristen på mat, mediciner, elektricitet och vatten. Livet för palestinierna i Gaza är idag mycket tufft. Som jag sa tidigare är inga hus uppbyggda sedan kriget och den mat som kommer in kommer via Egypten eller över den israeliska gränsen.

Israel utnyttjar situationen och nästan allt det man kan köpa i Gaza är producerat i Israel och mycket dyrt.

Sedan kriget är man utan elektricitet flera timmar varje

dag. Det händer att palestinierna i Gaza demonstrerar och protesterar mot situationen men inte i lika stor utsträckning som man gör på Västbanken, det finns hela tiden en risk att bli skjuten när man demonstrerar.

I GAZA RÅDER VÄRLDENS högsta ungdomsarbetslöshet vilket är ett stort problem. Grunden till problemet är återigen blockaden och ockupationen. Det finns mycket jobb som behöver uträttas i Gaza men det går inte att genomföra utan att det material som krävs kommer in.

Många i Gaza vänder idag sin ilska och frustration mot Hamas och deras styre. Jag säger inte att de har fel i sin kritik, men det ligger i Israel intresse att splittra oss palestinier. Det finns redan en konflikt mellan de som är medlemmar i Fattah och de som är medlemmar i Hamas. För att vi ska kunna kämpa för ett fritt Palestina måste vi snarare ena oss än spä på den konflikten, det gynnar bara Israel.»

*Berättat för
Nadja Lundberg*

KOM MED I KAMPEN FÖR ETT FRITT PALESTINA

För oss i RKU löper solidariteten med det palestinska folket
som en röd tråd genom vårt förhunds historia.
Vi ser palestiniernas kamp som en del i vår egen kamp för
ett bättre samhälle.

Befria Palestina – Bojkotta Israel

Den demokratiska diktaturen

I KÖLVATTNET AV HANS ROSLINGS död såg jag ett SVT-klipp från 1993, då han nyligen återkommen från Kuba talade om den groteska nervsjukdomsepidemin som då härjat där. Den hade troligen brutit ut till följd av näringsbrist bland kubanerna, ett resultat av matunderskott, som i sin tur var orsakad av det amerikanska handelsembargot samt handelsstoppet med Sovjetunionen.

Trots motgångarna lyckades Kuba säkerställa att barn, gravida och sjuka fick en varierad kost som skapade ett förbättrat hälsotillstånd för vederbörande – i samma veva nämner Rosling att barnadödligheten är högre i Washington än på Kuba. Det är beundransvärt och det vittnar om Kubas särart och spräcker därtill den varfyllda ballong som illusionen om den amerikanska drömmen är.

TROTS DETTA BESKRIVS, GIVETVIS, Kuba och andra länder där man försöker/försökt bygga socialismen som blodtörstiga regimer medan vidriga samt reaktionära länder ses som neutrala makter alternativt förebilder. Skälet är enkelt: Kuba betraktas som en diktatur i media, läroböcker och det allmänna tankegodset, eftersom Kubas intressen inte är kompatibla med kapitalets intressen (detsamma gäller exempelvis Venezuela). På samma sätt betraktas USA som frihetens land, eftersom vi här finner kapitalets högborg – bestens hjärta.

Andra länder som Saudiarabien, centrum för finansierandet av terrorgrupper och ett proletariat

bestående av nästintill livegna gästarbetare, kan beviljas benådning av etablissemangen eftersom de är kompatibla med kapitalets intressen. Samt för att ta ett lite mer lokalt exempel, så kan de möta den svenska borgarklassens behov i frågan om vapenhandel.

DET HELA BRUKAR DOCK mynna ut i en pajkastning om vilket land som är »diktatur«, och vilket land som är »demokrati«: en diskussion som förs på ett, för en kommunist, ytterst ovärdigt sätt. För när en borgare säger »Kuba är en diktatur!« och vi svarar att det inte är så, vad är det vi svarar då, egentligen? Säger vi emot användandet av diktatur och demokrati som tomma slagträn, eller skriver vi under på deras definition av begreppen när vi förhåller oss till dem? Givetvis skall vi försvara byggandet av socialismen världen över, men det är inte vad vi gör här.

Nej, istället fastnar vi i en språkdebatt där vi följer borgarnas uppsatta regler eftersom vi accepterar deras essens samt värdeladdningar i

begreppen – vi spelar spelet på våra motståndares villkor. Låt oss istället gå in på »substansen« i det borgerliga demokratibegreppen och framföra vår syn på saken!

Först och främst: När man talar om demokrati, en allmän demokrati så att säga, är

det inte tal om någon egentligen sådan. Det här synsättet ser bort ifrån det som egentligen är relevant, det vill säga klassinnehållet i staterna i fråga. Här hyllas enbart en yta, en idé, och därmed kraschar resonemanget i idealismens avgrund. Syftet med upphöjningen av »demokratin« och

Det är beundransvärt och vittnar om Kubas särart och spräcker därtill den varfyllda ballong som illusionen om den amerikanska drömmen är.

att hylla den till skyarna som ett absolut tillstånd, är enbart ett sätt att dölja den borgerliga statens egentliga karaktär: Ett maskineri för exploateringen av arbetarklassen. Under sådana förhållanden, i det fördärv och den röta kapitalismen är, kan inte demokrati råda.

Den allmänna demokratin är en bluff, just som den allmänna diktaturen, eftersom varje stat är uttryckt för en diktatur – den härskande klassens envælde. Oavsett hur pass öppen och »snäll« en borgarstat är, oavsett om det är det glada folkhemssverige eller det söndertrasade USA det är tal om, så är det ett undermåligt statsskick där kapitalets diktatur råder. Och när det ändå kommer till kritan, hur fria är egentligen de friheter som i vissa borgerliga stater garanteras och försvaras. Exempelvis tryckfriheten under kapitalismen är fortfarande infekterad av den ekonomiska basen: den köps och förvanskas till den härskande klassens fördel – och detsamma inneboende fel gäller för varje »frihet«, då de är underordnade kapitalet.

FRÅGAN HANDLAR DÅ SNARARE om vilken sorts diktatur vi vill ha, vilken diktatur som kan förverkliga äkta demokrati. Här ser vi redan att den borgerliga diktaturen över arbetarklassen är oduglig – därför förespråkar vi ett motsatt förhållande. Vi är alltså inte för en allmän diktatur, som så ofta hävdas, vi förespråkar arbetarnas diktatur över borgerligheten eftersom det är det enda sättet som ett värdigt liv och sann frihet kan bli verklighet för människan.

Ser man det inte så, slutar man som Vänsterpartiet, vars politik enbart utgör en

vänsterflygel av kapitalismens försvar. Men Vänsterpartiet har gått steget längre. Numera fördömer de Venezuela, som trots sitt borgerliga

Ser man det inte så, slutar man som Vänsterpartiet, vars politik enbart utgör en vänsterflygel av kapitalismens försvar.

klassinnehåll inte godtas på grund av den existerande vänsterkaraktären hos den venezuelanska regeringen. En socialist som inte ser det väsentliga, trillar då bevisligen, ner i det fördunklade lägret som försvarar den borgerliga diktaturen.

DEN DEMOKRATISKA PROCESSEN är inte ett lekrum där politiska strömningar kan mötas i frid och samspela. En demokratisk process utgörs av kamp, den utgörs av ett nödvändigt tvång där borgarklassens diktatur ersätts av den proletära, om demokratin faktiskt skall realiseras. Detsamma gällde för skapandet av den borgerliga demokratin, de liberala revolutionärerna upprättade inte kapitalismen genom kafferep med feodaltherrarna – men borgarna förnekar sin historia, då den förtäljer deras slutgiltiga öde.

Just därför förnekar de klassernas välde samt kamp över och mot varandra, och således kan vi inte förhålla oss till deras terminologi. Gör vi det förnekar vi vår egen teori – och accepterar mordet på den sanna demokratin.

Sakarias Bergsén är 19 år och medlem i RKU-Norrköping

Borgerligheten
skyler kapitalismen
i demokratins slöja

Drömmen om en **demokratisk** vård

JAG HAR NU SNART ARBETAT i Uppsalas hemvård i ett helt år. Det är min hittills längsta arbetslivserfarenhet och jag har redan lyckats samla på mig en och annan historia att roa (och chocka) familjemedlemmar, vänner, partikamrater och en och annan RKU:are med.

Som när jag och en annan kollega skulle sköta åtta personers arbetsuppgifter. Eller när jag blev skickad till en gravt demenssjuk brukare utan förvarning mitt kanske tredje pass på arbetsplatsen (hände nyligen ännu en gång, men nu är jag ju hårdad). Eller när jag och mina kollegor fick bygga upp ett hemligt gömställe av skoskydd utifall att de än en gång inte skulle ha levererats. Det har varit minst sagt spännande att vara mitt i vårdkrisen – och förstås helt fruktansvärt. Det är nästan först nu min egen chock har börjat falna.

NU KÄNNES DET ÄNTLIGEN som att jag kan fokusera på andra grejer än den kaotiska planeringen, personalstrulet och hur orimligt mycket det krävs av personalen på vårdgolvet jämfört med de som planerar. Jag har under den tid jag arbetat inom hemtjänsten endast gått på två arbetsplatsträffar, under januari missade jag två stycken trots att jag befann mig på arbetsplatsen.

Livsviktiga rutingenomgångar som ska värna min och brukarens säkerhet har gått mig totalt förbi på grund av att dessa endast redovisades på en APT. Jag och mina vikariekollegor, som troligen är tio gånger fler än våra fastanställda, får heller inte särskilt mycket möjlighet att ställa våra ansvariga till svars och avkräva dem att se till att vi inte står där med två vikarier på två arbetsgrupper.

JAG TÄNKER ALLT MER på just frågan om ansvar inom vården. Att våra arbetsledare och planerare i slutändan inte är ansvariga gentemot oss arbetare. Deras plikter är gentemot deras chefer på Uppsala kommun som kräver att de ska

verkställa Socialnämndens krav på fler besök på mindre tid och färre personal. Alla tankar på rätt till medbestämmande som är inskrivet i svensk lag försvinner när vård- och kommunbyråkratins fåtal röster väger tyngre än all personal ute på vårdens arbetsplatser. I slutändan blir många frågor en fråga om demokrati på arbetsplatsen, vems villkor och krav ska styra arbetets utformning?

JAG TÄNKER OFTA PÅ HUR det skulle kunna se ut. En vård där de som planerade och ledde arbetet kom direkt från vårdgolvet. Att de var ansvariga gentemot arbetarna på arbetsplatserna och inte sina chefer och att arbetsplatsträffar inte bara skulle vara en meningslös formaliapunkt där våra synpunkter går »in i ena örat och ut genom det andra på planerna» som en äldre kollega uttryckte det. En vård där dessa träffar istället skulle vara en plats där vi kunde bestämma tillsammans hur arbetet skulle utföras och göras bättre. För om det är något jag märkt så är det att mina kollegor ofta har bättre koll på hur lång tid olika personer behöver för att få sina behov tillfredsställda. Förstås att de har – de möter ju brukarna varje dag.

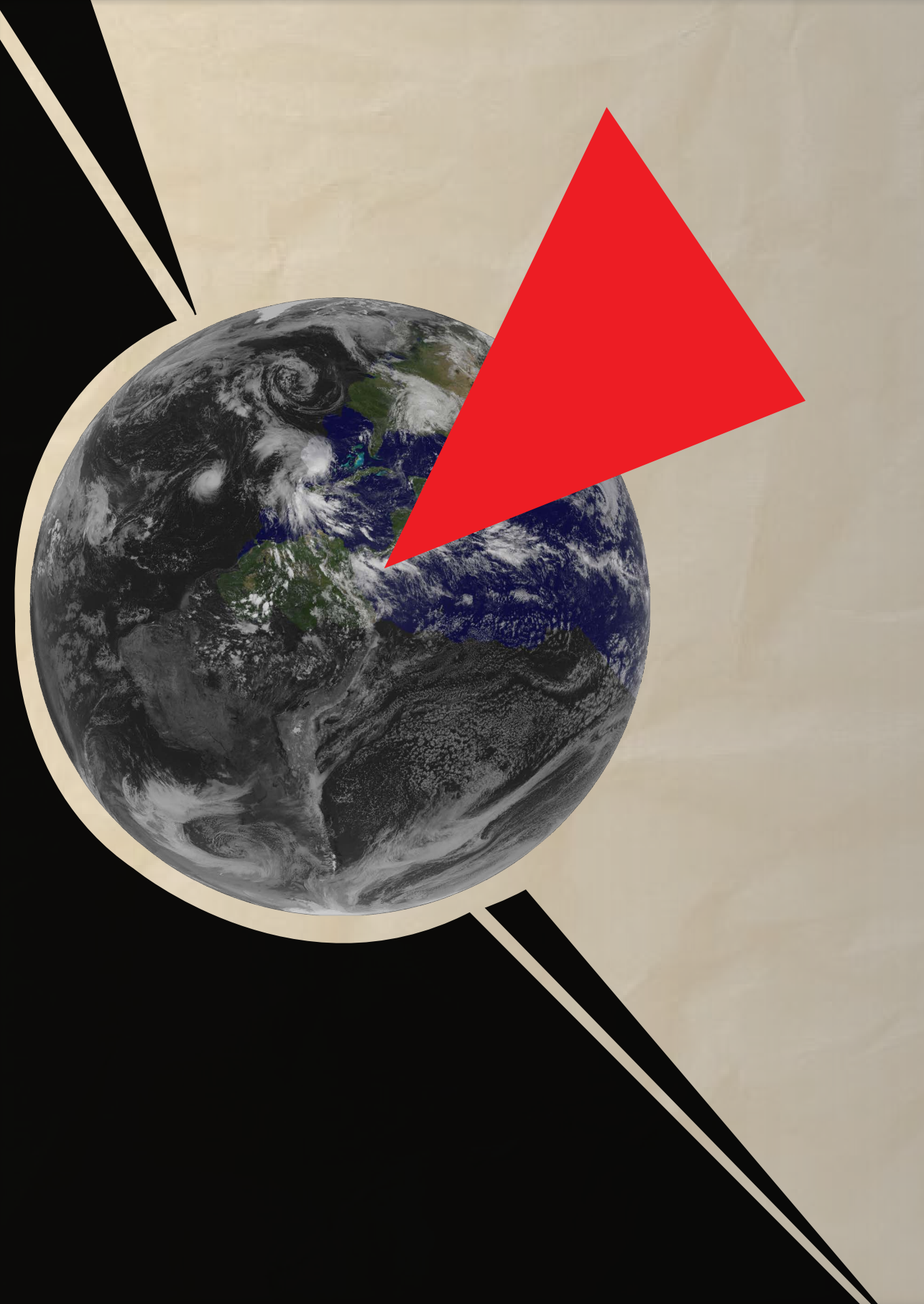
Det har varit minst sagt spännande att vara mitt i vårdkrisen – och förstås helt fruktansvärt.

Efter mina erfarenheter tror jag mer än någonsin på kommunismens krav att arbetarna ska styra arbetet – om vi fick demokratiskt besluta om arbetet och om det var arbetarnas

tillsammans med brukarnas behov som styrde vården skulle det vara ett steg närmare till att vården skulle bli en arbetsplats som inte bränner ut människor i högre takt än den hjälper.

Oliver Carlberg är 21 och arbetar i hemtjänsten i Uppsala

Proletariatets diktatur

Text: Moa Hamark

FÅ ORD ÄR SÅ LADDADE SOM ordet diktatur. Ofta med rätta. Nationalencyklopedin definierar diktatur som »ett styrelsesätt som innebär att en person eller en liten grupp människor har all makt«. Tankarna går snabbt till några av de mer kända fascistiska diktaturerna, till exempelvis Spanien under Francisco Franco 1939-1975 eller militärjuntans Grekland 1967-1974.

Proletariatets diktatur, däremot, är ett vanligt begrepp att stöta på när man läser om och diskuterar socialism och kommunism. Det används ofta för att »bevisa« att man som socialist minsann är både diktaturkramare och antidemokrat. Det plockas ibland fram av borgerliga ledarskribenter och av högermedia på ett nästan triumferande sätt. Som om begreppet proletariatets diktatur är något vi försöker gömma undan, något som betyder någonting dåligt även för oss och som vi inte vill stå till svars för. Men tvärtom pratar vi gärna om proletariatets diktatur. Det är ett användbart begrepp för att kunna ge vår syn på klassamhället och demokratin.

PROLETARIATETS DIKTATUR KAN härröras till den franske filosofen Auguste Blanqui, men idag förknippas vi det kanske främst med Karl Marx och Friedrich Engels, som båda levde och verkade under förrförra århundradet. På den här tiden, 1800-tal, hade ordet diktatur en lite annorlunda

betydelse än vad det har idag. Det betydde under denna tid ungefär herravälde. Precis som nutidens betydelse är det tydligt att det rör sig om makt och vem som har den, men det är inte på samma sätt förknippat med de kopplingar som vi gör till ordet idag. Att ord och begrepp kan ändra betydelse med tiden är inget unikt eller konstigt; det sker hela

tiden eftersom språket är levande och föränderligt.

Marx använde sig av begreppet för att beskriva hur den socialistiska arbetarstaten, och därmed proletariatet, skulle ha makten i den övergångsperiod som råder mellan kapitalism och kommunism.

Proletariatets diktatur är alltså tillfällig, inte permanent. Men för att prata om proletariatets diktatur måste man också först prata lite om marxismens syn på staten.

DEN MARXISTISKA TANKEN om staten som sådan är att den uppkommit ur motsättningen mellan klasserna. Lenin skriver till exempel i Staten och revolutionen att »staten är en produkt och en yttring av klassmotsättningarnas oförsonlighet. Staten uppkommer där, då och i den mån klassmotsättningarna objektivt inte kan försonas. (...) Enligt Marx skulle staten varken kunna uppkomma eller bestå om försoning mellan klasserna vore möjlig.« Friedrich Engels, som tillsammans med Marx formulerade många texter som kom att få avgörande betydelse

Det används ofta för att »bevisa« att man som socialist minsann är både diktaturkramare och antidemokrat.

för arbetarrörelsen, skriver i »Familjens, privategendomens och statens ursprung« att staten »utgör beaktelsen att detta samhälle (klassamhället) invecklat sig i en olöslig motsägelser med sig själv, splittrats i oförsonliga motsättningar, som det inte är i stånd att avskaffa.«

Enligt Marx och Engels är alltså statens syfte att en klass, med statens hjälp, ska kunna härska över en annan. Och därmed att det inte finns något behov av en stat när det inte finns några klassmotsättningar. Men klassmotsättningar kommer ju att finnas så länge det finns klasser, och behovet av en stat skulle alltså upphöra först när själva klasserna upphör att finnas.

I ETT SOCIALISTISKT SAMHÄLLE kommer det fortfarande att finnas klasser, och staten kommer alltså även i socialismen kunna fylla en funktion. Här kommer proletariats diktatur in i bilden. I »Kritik av Gothaprogrammet« skriver Marx: »Mellan det kapitalistiska och det kommunistiska samhället ligger den period då det ena revolutionärt omvandlas i det andra. Därtill svarar också en politisk övergångsperiod, vars stat inte kan vara något annat än proletariats revolutionära diktatur.«

Med diktatur i den här meningen menas alltså inte att en enskild person, ett parti eller en militärjunta har makten - så som i Francos Spanien eller militärjuntas Grekland - utan att en hel klass har makt över en annan. Under socialismen:

arbetarklassen, proletariats, har makt över kapitalistklassen i det som kallas proletariats diktatur. Och i motsatt situation, som rådde på Marx tid och som råder än idag: marknadens diktatur där kapitalistklassen har makt över arbetarklassen.

OCH MARKNADENS DIKTATUR, vad menar vi när vi pratar om den? Själva poängen med den fria marknaden, menar de som förespråkar den, är ju att den är just fri. På den fria marknaden har vi alla lika möjligheter att agera. Som kommunister menar vi att det är tvärtom. Friheten för merparten av jordens befolkning, vi som arbetar, är begränsad och i många fall tyvärr helt obefintlig. Oavsett hur mycket vinst vi producerar tillfaller den inte oss. Den tillfaller den eller dem som äger våra

arbetsplatser. Och vilka är det? I en majoritet av fallen är det privata intressen.

Och eftersom vi lever i ett samhälle där storleken på våra plånböcker och siffrorna på våra bankkonton är avgörande för vilka val vi kan göra, blir vår frihet självklart alltmer begränsad

ju större del av vinsten arbetsköparna plockar åt sig.

MARKNADENS MAKT ELLER herravälde är alltså det som vi kallar för marknadens diktatur. Den fria marknaden är inte fri, utan begränsar oss och gör oss ofria. För i marknadens diktatur är samhället uppdelat i två delar: den ekonomiska delen och

Som kommunister menar vi att det är tvärtom. Friheten för merparten av jordens befolkning, vi som arbetar, är i många fall begränsad och i många fall tyvärr helt obefintlig.

den politiska delen. Den politiska delen innehåller ett litet mått av demokrati. Vårt inflytande i politiken är väldigt begränsat, men finns ändå där genom att vi vart fjärde år får rösta i val till riksdag, kommun och landsting.

I den ekonomiska delen råder däremot ingen rösträtt, ingen demokrati, vilket möjliggör den enormt orättvisa fördelningen av resurser som råder. Enligt en rapport utgiven i januari 2017 uppger hjälporganisationen Oxfam att 8 personer äger lika mycket som den fattigaste hälften av jordens totala befolkning. Det är svindlande siffror och i dem finns inte ett spår av demokrati.

Så istället för denna så kallade »demokrati« - den liberala demokratin som vi nu lever i, och som i praktiken faktiskt har ytterst få demokratiska inslag - vill vi kommunister ha något annat. Vi vill ha ett samhälle där demokratin inte tar stopp efter att vi gått och röstat en gång vart fjärde år. Vi vill ha ett samhälle där demokratin inte är halv, utan hel och fullständig, och omfattar både politiken och ekonomin. Vi vill att de verkliga samhällsbyggarna, arbetarklassen, också ska vara de som bestämmer. På sina arbetsplatser och i samhället i stort.

Säg att en fabrik anses gå med för lite vinst. I dagens Sverige, där marknadens diktatur råder, kommer den att läggas ner utan att tillfråga de som arbetar där. Detta kan vi veta säkert, för det händer runt omkring oss hela tiden. Ett färskt exempel är Findus i skånska Bjuv, som just nu håller på och monteras ner. Fabriken har varit lönsam och försett 450 personer med arbete, men det

riskkapitalistiska företaget Nomad Foods som äger fabriken anser ändå inte att den bör finnas kvar.

Ett annat exempel är Ericsson, som planerar att lägga ner sin tillverkning i Sverige helt och istället förlägga den till exempelvis Indien. Bara i Borås kommer 700 människor förlora sitt arbete.

Detta sker i ett samhälle som säger sig vara en demokrati.

Men vari ligger demokratin i det här? Svaret är ingenstans, eftersom detta beslut fattats inom den sfär där vi inte har något inflytande.

I DET SAMHÄLLE SOM VI kommunister tänker oss skulle detta vara helt otänkbart. I ett samhälle där demokratin omfattar alla delar av samhället, även en fabrik, skulle detta inte kunna beslutas över våra huvuden. Detta eftersom makten skulle ligga hos majoriteten istället för hos det lilla fåtalet. Och vägen mot det samhället, i övergången mellan det gamla och det nya, kommer det vi kallar proletariats diktatur kunna göra det möjligt.

Det första exemplet på proletariats diktatur är den så kallade Pariskommunen, som både föddes och dog 1871. 20 år senare, i ett förord till Marx Inbördeskrig i Frankrike skrev Engels: »Den tyske källborgaren har ånyo råkat i en hälsosam skräck vid ordet: proletariats diktatur. Nåväl, mina herrar, vill ni veta hur denna diktatur ser ut? Betrakta Pariskommunen. Den var proletariats diktatur.« Pariskommunen blev kortlivad; efter tre månader tog förtryckarna makten tillbaka.

Text: Moa Hamark

VIVE
LA
COMMUNE

PARISKOMMUNEN

Text: Jonathan Lagnebjörk

ÄVEN OM KAPITALISMEN är betydligt äldre än tvåhundra år är det först under 1800-talet som det kom att dominera världen som ekonomiskt system. Denna dominans innebar att samhället allt mer skulle präglas av kampen mellan de som köper arbetskraft och de som säljer sitt arbete. Europa och inte minst Frankrike skakades under denna period av flera revolutioner och revolutionsförsök och ett av det viktigaste, för arbetarrörelsen och den marxistiska teorin, var Pariskommunen.

Pariskommunen har som många andra revolutionsförsök i Frankrike, och övriga världen, fallit bort ur det allmänna vetandet. På sin höjd kan man under en stadsguidning i Paris få

höra en underbetald guide skämta lite om hur parisarna 1871 åt upp djurparkens alla djur och brände ner Tuilerierna. Mer än så brukar inte framkomma eftersom det är en gammal sanning att det är segrarna som skriver historia. Men det som utspelade sig drygt två månader i Paris gav inte bara viktiga lärdomar för den unga arbetarrörelsen, det gav också ett praktiskt bevis på vad proletariatets diktatur kunde innebära.

1870 LÅG FRANKRIKE I krig med den växande stormakten Preussen. Kriget som hade inletts utav den dåvarande franska kejsaren Napoleon III vände snabbt från en fransk till en tysk invasion

och redan efter mindre än två månader var både kejsaren och en stor del av den franska armén krigsfångar. Detta ledde till att Frankrike under revolutionära omständigheter återigen blev en republik och att Paris belägrades i fem månader tills den franska nationalförsamlingen kapitulerade i januari 1871.

NATIONALFÖRSAMLINGEN BESTOD främst utav konservativa och monarkister och dess politik skiljde sig inte mycket från det tidigare arbetarfientliga kejsardömet. Bland annat hade man dömt arbetarledare som Auguste Blanqui till döden, tvingat urfattiga och uthungrade parisare att betala tillbaka skulder som uppkommit under belägringen och låtit den preussiska armén marschera genom Paris.

När nationalförsamlingen den 18 mars beordrade armén att beslagta kanonerna som nationalgardet (den franska milisen) dragit upp i Montmartre för att tyskarna inte skulle komma över dem blev det startskottet för Pariskommunen. Detta var tänkt som ett första steg i att avvärja nationalgardet, men istället satte sig parisarna i motvärn. Kanonerna försvarades och nationalförsamlingen drog sig undan till Versailles.

FRÅN BÖRJAN FÖRSÖKTE kommunen komma till en fredlig lösning med Versaillesregimen. Exempelvis lät man reaktionärer, polisofficerare, de som deltagit i kampen mot revolutionen 1848 med fler lämna Paris utan några följder. Inte heller angrep man Versailles, något som i efterhand måste ses som ett felaktigt beslut då revolutionen med

största sannolikhet hade segrat. Istället kallade man till nya val där även Versaillesregimen fick delta. Samtidigt stod Versaillesregimen för flera väpnade provokationer. Efter att man valt en ledning den 26 mars utropade man officiellt Pariskommunen två dagar senare. Den 2 april gjorde Versaillesregimen och armén sitt första riktiga anfall mot Paris och inbördeskriget inleddes officiellt. Efter ett misslyckat motanfall mot Versailles dagen efter kom Paris att befinna sig under belägring och konstant artillerield.

De parisiska arbetarna kastades så in i ett inbördeskrig och en ny belägring. Samtidigt befann sig fortfarande den preussiska armén utanför Paris, även om de inte deltog i stridigheterna. Trots den prekära situationen fortsatte man genomdriva samhällsförändringar för ett socialistiskt samhällsbygge, beslut som än idag anses på tok för radikala för den borgerliga demokratin. Så vilka var dessa beslut man tog i av oss marxister kallat proletariats diktatur?

Efter ett beslut från den första april fick ingen utav de folkvalda tjäna mer än en genomsnittlig arbetare.

DET SOM KANSKE ÄR mest slående är det demokratiska systemet som präglade själva kommunen. Efter ett beslut från den första april fick ingen utav de folkvalda tjäna mer än en genomsnittlig arbetare. Detsamma gällde tjänstemän och andra anställda av kommunen.

Dessutom kunde dessa avsättas när som helst ifall folket inte tyckte att de skötte sig och det gällde även det inte bara politiker utan även poliser etc. Pariskommunen avskaffade också uppdelningen av lagstiftande och verkställande makt. Istället skulle de som tog besluten även

vara ansvariga för att de genomfördes. Denna politiska modell var tänkt att gälla i övriga landet också (det skedde även fler revolutionsförsök i andra franska städer vid samma tid). Tanken var att det nationella styret också skulle omfattas av kommunförfattningen och bestå av representanter valda direkt av landets kommuner.

SAMTIDIGT SOM MAN förändrade det demokratiska systemet genomförde man en rad förbättringar för arbetarklassen. För det första så återlämnades de föremål, kläder, möbler etc. som folk tvingats pantsätta under belägringen och man beslutade också om att efterskänka hyrorna under samma period. Under Napoleon III hade ett system där fabriksägarna och arbetsköparna kunde bötfälla de anställda för mindre överträdelser införts, vilket nu avskaffades. Dessutom förbjöd man nattarbete för bagare och arbetarkvinnornas arbetssituation och löner diskuterades för att de skulle kunna förbättras. De fabriker och verkstäder som övergetts eller stängts ner av kapitalister skänkte man bort till arbetarkooperationer utan ersättning.

Skolorna öppnades för alla parisare oavsett klass och kostnaderna för utbildningen togs bort. Man bröt kyrkans inflytande på undervisningen,

konfiskerade kyrkliga egendomar och separerade dessutom staten och kyrkan, något som inte gjordes i Sverige förrän år 2000. Dessa beslut och många fler togs allt medan inbördeskriget pågick.

MEDAN PARISKOMMUNEN i handling visade hur fruktansvärt det blir när arbetarklassen kommer till makten, så gav nationalförsamlingen i Versailles minst lika bra bevis på hur human och fredsälskande överklassen kan vara. Redan dagarna efter inbördeskrigets start började man i Versailles att arkebusera sina krigsfångar. Detta ledde till att man i Paris tvingades ta gisslan

(tidigare hade man låtit alla fiender till kommunen lämna Paris), däribland Paris ärkebiskop. Dagen efter beslutet om gisslantagande brände man en giljotin framför statyn av Voltaire för att visa att revolutionen skiljde sig från den borgerliga revolutionen 1789 såväl som den borgerliga kontrarevolutionen 1848. Versailles svarade med att återuppta

morden på sina krigsfångar när det visade sig att kommunens hot om att avrätta sina gisslan var tomta.

Tack vare att Preussen undan för undan släppte franska krigsfångar att förstärka den franska armén med vände styrkeförhållandena allt mer

Dessutom förbjöd man nattarbete för bagare och arbetarkvinnornas arbetssituation och löner diskuterades för att de skulle kunna förbättras.

till Versaillesregimens fördel. Den 21 maj inleddes det som gått till historien som den blodiga veckan. Den franska armén invaderade Paris genom en obehövad port och från barrikad till barrikad, klämda mellan den franska och den preussiska armén, försökte kommunarderna förgäves att försvara Paris. Under denna vecka mördades upp emot 30 000 parisare oavsett om de var stridande eller ej och oavsett om de var män, kvinnor eller barn. 45 000 fångar marscherades bort till Versailles där de i tusentals dömdes till avrättning, fängelse och deportation. Med det var Pariskommunen besegrad och den franska arbetarrörelsen allvarligt försvagad. Det som gått till historien som den tredje republiken överlevde ända fram till 1940 då Nazisterna erövrade Frankrike.

Men ledarna övergav sina ideologiska ståndpunkter eftersom de materiella ståndpunkterna tvingade dem till det.

LÄRDOMARNA FRÅN PARISKOMMUNEN kom dock att påverka den europeiska arbetarrörelsen för en lång tid framöver. Förutom de uppenbara lärdomarna man dragit från själva kommunen, förstod man hur blodig och skoningslös borgarklassens hämnd skulle vara om en revolution misslyckades. Inte minst Lenin lade stor vikt vid erfarenheterna från 1871. Kanske är lärdomarna från Pariskommunen en förklaring till

varför revolutionerna under 1900-talet inte var lika toleranta mot överklassens kontrarevolutionen.

En annan viktig poäng att göra är det faktum att Pariskommunen var ett steg på vägen till att marxismen tillslut skulle dominera arbetarrörelsen. För Pariskommunen var inte politiskt medvetet kommunistiskt och dominerades inte heller av marxister. Men ledarna övergav sina ideologiska

ståndpunkter eftersom de materiella ståndpunkterna tvingade dem till det. Blanquisterna, som hade förespråkat en konspiratorisk statskupp, kämpade istället för kommunens utvidgning och inkludering av hela arbetarklassen. På samma sätt övergav kommunens

proudhonister sitt motstånd mot en kollektiv och demokratisk planerad och styrd ekonomi.

Text: Jonathan Lagnebjörk

Läs mer om Pariskommunen:

Karl Marx: Pariskommunen, Proletärkultur

Gay L. Gullickson: Unruly women of Paris: images of the commune, Cornell University Press

FÖRETAGSFLYTT OCH UTSUGNING

KAPITALISTER HAR GENOM alla tider gjort sitt bästa för att öka sin vinst och således sin makt över arbetarklassen. Det svenska samhället har, som de flesta nog är medvetna om, i stora drag gått från ett industrisamhälle till ett servicesamhälle, där många stora företag flyttar sin tillverkning utomlands för att, som alltid, öka vinsten för aktieägare och företagstoppar. Ingen hänsyn ges till de arbetare som en gång gjort företagen rika, som slitit ut sina kroppar i fabriker så att ägarna kunnat bli ännu rikare och få ännu mer makt.

I takt med att invånarna i ett land genom kamp fått bättre levnadsstandard och arbetarna fått bättre arbetsförhållanden på sin arbetsplats blir det också svårare för kapitalister att ständigt öka sin vinstmarginal. Detta medför att de flyttar produktionen till länder som inte har samma arbetsrätt och miljölagstiftning. Denna flytt sker som sagt utan hänsyn till tidigare anställda och förstör hela samhällen. Exempel på detta är nedläggningen av produktionen hos Findus i Bjuv eller SAAB:s konkurs som resulterade i att Trollhättans kommun gick från blomstrande industristad till en av de städer med högst arbetslöshet i landet och som en direkt konsekvens satte hela regionen i en nedåtgående spiral.

PÅ DEN HÄR VÄGEN FORTSÄTTER det. Stora företag ser inte sina anställda som människor utan mer

som kuggar i de hjul som ska pressa fram pengar. När dessa arbetare får fler rättigheter och bättre förhållanden kastas de åt sidan och fabriken flyttar till Asien eller Östeuropa där det är enklare att utnyttja arbetskraften. Allt för att maximera vinsten.

Det som ligger närmast till hands att ta upp som exempel på vinstdriven företagsflytt är såklart

Bjuv och Findus. Under 2016 gick Findus företagsledning hårt fram och sade upp 450 personer som jobbat med produktion i fabriken. Istället skulle produktionen flyttas till Tyskland, eftersom det var billigare och gav mer i fickan för kapitalisterna.

Bjuvs kommun har ungefär 10 000 invånare så en nedläggning skulle innebära en katastrof för det lilla skånska samhället med omnejd. För närvarande har Findus backat med flytten, detta efter demonstrationer mot nedläggningen.

SAMTIDIGT SOM FÖRETAGSFLYTT urholkar landsbygdssamhällen bevaras också de postkoloniala förhållanden mellan västvärlden och tredje världen. De länder i tredje världen som är i behov av att företag bygger sina fabriker där för att få en tillväxt måste kompromissa i miljöpolitik och arbetsförhållanden för att företag från västvärlden ska förlägga sin produktion dit. På så sätt kan fattiga länder hållas i en förtryckt position.

Men på hemmaplan är det tydligt att landsbygden får lida allra mest när företagen

tänker på vinst framför människors välbefinnande. Den urbanisering som svenska samhället - och resten av världen - just nu går igenom springer snabbt fram och gör hänsynslöst att landsbygden lämnas därhän. När företag flyttar från Sverige utomlands påverkas inte Stockholm eller någon av de andra storstäderna. Det är små bruksorter och byar som påverkas främst.

Hur ska dessa kommuner överleva när det inte finns något att göra där. När all möjlighet till att få ett jobb har försvunnit ter det sig självklart att man flyttar därifrån och in till en större stad. På så sätt accelererar den redan skenande urbaniseringen tills Norrland endast finns till för stockholmarnas fjällresor. Tidigare i år sade en professor från Handelshögskolan i Stockholm vid ett seminarium att urbaniseringen om 30 år kommer ha lett till att ingen kommer bo i landsbygden, att de man stöter på när man åker till, säg Värmland, är tre alkoholister, några barn och ett par knäppgökar. Tyvärr är det förmodligen det kapitalismen leder fram till, ett centraliserat samhälle med en elit som suger ut det lilla som finns kvar på landsbygden tills det bara är skog kvar.

EN LÖSNING SKULLE JU ISTÄLLET vara att driva företagen för människors behov, för att alla ska ha ett jobb att gå till. Det självklara är en socialistisk revolution där invånare i både stad och land ställer

sig upp mot förtryck och tillsammans bygger ett samhälle som ser till alla, inte bara rika personer i storstäderna.

Socialismen är också det enda som kan ge fattiga länder i tredje världen självständighet från västvärlden och dess företag som ser dem som en plattform för utsugning och exploatering.

MARX MENADE ATT DET som driver samhällen framåt är kampen mellan klasser. Kapitalistklassen, eller borgarklassen om man nu så vill, för en

hänsynslös kamp genom hela världen. Här i Sverige känner vi den som skatteplaneringen, de ständiga försöken att luckra upp den redan bräckliga lagstiftningen kring arbetsrätt, den rekordlåga bolagsskatten och inte minst friheten för företag att hantera sina anställda precis som de behagar.

Fabriksnedläggningar och

-flyttar gräver landsbygdens grav då folk flyttar in till större städer. I de stora städerna är inte situationen mycket bättre med bostadsköer långt över fem år, akutmottagningar där personer dör för att de tvingas vänta flera dygn.

Alternativet socialism ser till var människas behov istället för de enskildas vinst. Ett socialistiskt samhälle ger en levande landsbygd där alla får ta del av produktionsmedlen. Säg nej till företagsflytt och kapitalistisk urbanisering, säg ja till socialism och kommunism!

Text: Arvid Gustafsson

UNGERN OCH VÄGEN BORT FRÅN DEMOKRATIN

I UNGERNS HUVUDSTAD BUDAPEST pågår just nu en frenetisk namninsamling för alla de som är emot att landet ska ställa upp som värdland för de Olympiska spelen 2024. Det har nämligen blivit något utav en prestigefråga för det sittande regeringspartiet Fidesz som redan har lagt enorma summor på byggandet och renoverandet av landets idrottsarenor. Ett talande exempel på detta återfinns i byn vilken landets president Viktor Orban kommer ifrån, Felcsút som ligger 25 mil från Budapest. Här har en arena byggts på bara några meters avstånd från Orbans eget hus. Det är en arena som rymmer runt 4 000 åskådare. 2016 bodde i byn cirka 1 860 personer. Denna enorma ekonomiska satsning rimmar väldigt illa med att stora delar av den offentliga sektorn är i enormt behov av modernisering. Sjukvården, för att ta ett exempel, behöver allt från ny utrustning till höjda löner som kan se till att få ett stopp på den pågående stora utvandringen av landets unga läkare och sjuksköterskor.

I början av 2017 avslutade Europeiska Kontoret för Antibedrägeri (OLAF) en lång utredning rörande byggandet av den nya tunnelbanelinjen Metro 4 i Budapest, till vilken landet har mottagit stora bidrag från Europeiska Unionen. De rekommenderar nu att Ungern skall betala tillbaka 60 miljarder Ungerska Forint (HUF), vilket motsvarar 1,8 miljarder kronor, för brutna regler under bygget av tunnelbanan. Vad är det då som pågår i Ungern? Hur kan man förklara vart ett land som har fått sin grundlag ändrad fyra gånger sedan 2011 är på väg? Här kommer några exempel på utvecklingen i landet sett ut sedan 2011.

MEDIA OCH YTTRANDEFRIHET

NYHETER FRÅN OPPOSITIONEN i landet finns nästan bara tillgängliga i Budapest, utanför huvudstaden har regeringsvänliga nyheter i princip monopol. *Mediaworks*, ett medieföretag ägt av regeringspartiet Fidesz inre krets, skapades 2014 och har genom uppköp och nedläggningar av TV-kanaler och tidningar redan skapat sig ett mediamonopol i landet. Allt som går ut ifrån deras kanaler är extremt regeringsvänligt.

Det finns idag i princip en yttrandefrihet i landet, men de som använder sig av den verkar

alla gå samma öde antingen nedläggning eller utbyte av redaktionen över helgen. Tidningen *Nepszabadsag*, Ungerns största vänstertidning, köptes upp av Mediaworks och stängdes ner kort därefter. Den officiella versionen om varför ska ha varit för att tidningen inte gick med profit.

Nyhetsportalen Origo fick se sin chefredaktör få sparken kort efter att denne låtit publicera en rad artiklar, alla väldigt regeringskritiska, rörande speciellt dåvarande statssekreterare Janos Lazar.

SKOLAN

REGERINGEN UPPMUNTRAR UNGA att söka sig till yrkesutbildningar, men samtidigt har de satt in restriktioner på den generella utbildningen som ges under dessa utbildningar. Man läser nu mindre historia, litteratur, matematik och andra ämnen som är nödvändiga för att du sedan ska kunna fortsätta med dina studier på universitetet. Ett enkelt och effektivt sätt att garantera lågavlönad arbetskraft i landet.

Ett av ansökningskraven för vidare universitetsutbildning som nu krävs är att man ska presentera ett språkdiplom, vilket endast kan fås via en kostsam tredje part, både offentlig och privat. Det finns i dagsläget mer än tjugo centraler som är auktoriserade av staten och som kan organisera staltigt erkända examens. Något de flesta utav landets arbetarklass familjer sliter för att kunna ha råd med. De med flera barn har det svårast, där får oftast ett av barnen gå eller

inga alls. Kyrkan har börjat tillåtas ta en större roll inom skolan, vilket går hand i hand med Fidesz öppet flörtande med den katolska kyrkan. Kyrkans så kallade »riktiga familjevärderingar« är något som de ungerska ungdomarna blir allt mer indoktrinerade i.

Lärarna ser allt oftare sina chanser till att få använda de läroböcker de själva väljer ut minska, då regeringen har gått hårt åt listorna av böcker som är tillåtna. De som nu är tillåtna saknar ofta mycket information, eller innehåller helt enkelt falsk sådan. Överlag så har det varit mycket kritik riktad emot att jämfört med politiskt historia, är förhållandet mellan ekonomisk, social och kultur historia väldigt låg i historie böckerna.

Segregationen i skolorna är fortfarande ett stort problem för den romska populationen, som ofta får se sina barn satta i särklasser, många gånger utan att det varit berättigat.

STREJKRÄTTEN OCH RÄTTEN ATT PROTESTERA

DET SER PÅ FLERA SÄTT UT SOM i Sverige när det gäller strejkrätten. Inte heller kan offentliga yrkesområden så som t.ex. sjukhus, polis och brandkåren gå i strejk.

Rätten att protestera är idag lika flyktig som yttrandefriheten, då rätten existerar på papper medan verkligheten har börjat se annorlunda ut. Vladimir Putin gästade nyligen Ungern på inbjudan av Viktor Orban, och det Ungerska social-liberanska partiet Együtt hade inför det ansökt och blivit beviljad rätten att protestera vid Kossuth tér, torget framför det mäktiga parlamentet i Budapest. Men bara några minuter innan paraden skulle äntra torget stoppas de av polisen då den Ungerska Anti-Terror styrkan har

höjt risknivån för mötet bara några minuter innan start.

Att förklara allt det som händer i Ungern i en summering som denna går inte, och då ska det ändå nämnas att det fortfarande är mer som ska ske. Det högerpopulistiska partiet Jobbik är på kraftig uppgång, och kan mycket väl tänkas vinna i valet nästa år, 2018. Ett parti som får våra egna Sverigedemokrater att framstå som rekorderliga skolpojkar, och tar de över med majoritet då är Fan inte bara i båten, då ror han med. Europa bygger murar, men det är inte flyktingar och illegala invandrare som raserar vår välfärd, det hotet kommer inte utifrån.

Text: Joacim S Eriksson som kommer från Färingsö i Mälaren. Han bor för tillfället i Budapest.

FRÅN ARBETARKAMP TILL PAMPSTYRE

Text: Andreas Mångberg

I Sverige finns en lång historia av politisk och facklig arbetarkamp. En kamp som vår rörelse är sprungen ur. I den här artikeln följer en genomgång av hur arbetarrörelsen och fackföreningarna i Sverige växte fram under det förra seklet. Det kan vara svårt att förstå hur de fackföreningar som ska försvara och kämpa för arbetarnas rättigheter idag blivit till toppstyrda och odemokratiska kolosser. För att förstå detta måste man gå bakåt i historien och se hur det hela startade.

I OCH MED INDUSTRIALISERINGEN började arbetare i Sverige och i andra delar av västvärlden att organisera sig. I den tidiga industrialismen började det med enkla medel, olika kassor för sjuk- eller begravningsstöd. Man bildade vissa enklare bildningsförbund på liberal grund. Varken dessa eller de tidiga hantverksskråna kan man kalla egentliga fackföreningar. Dessa kom dock att spela en viss roll under den period då de första fackföreningarna växte fram. Bildningsförbunden och hantverksskråna karaktäriserades av att de i huvudsak arbetade med förhandlingar och överenskommelser med arbetsköparna.

Under den tidiga arbetarrörelsens historia hade hantverksarbetarna en viss privilegierad förhandlingsposition. Detta eftersom att de var få till antalet och bristen på utbildad arbetskraft till de tidiga manufakturerna och fabrikerne var stor. Det gjorde även att dessa hantverkare spontant

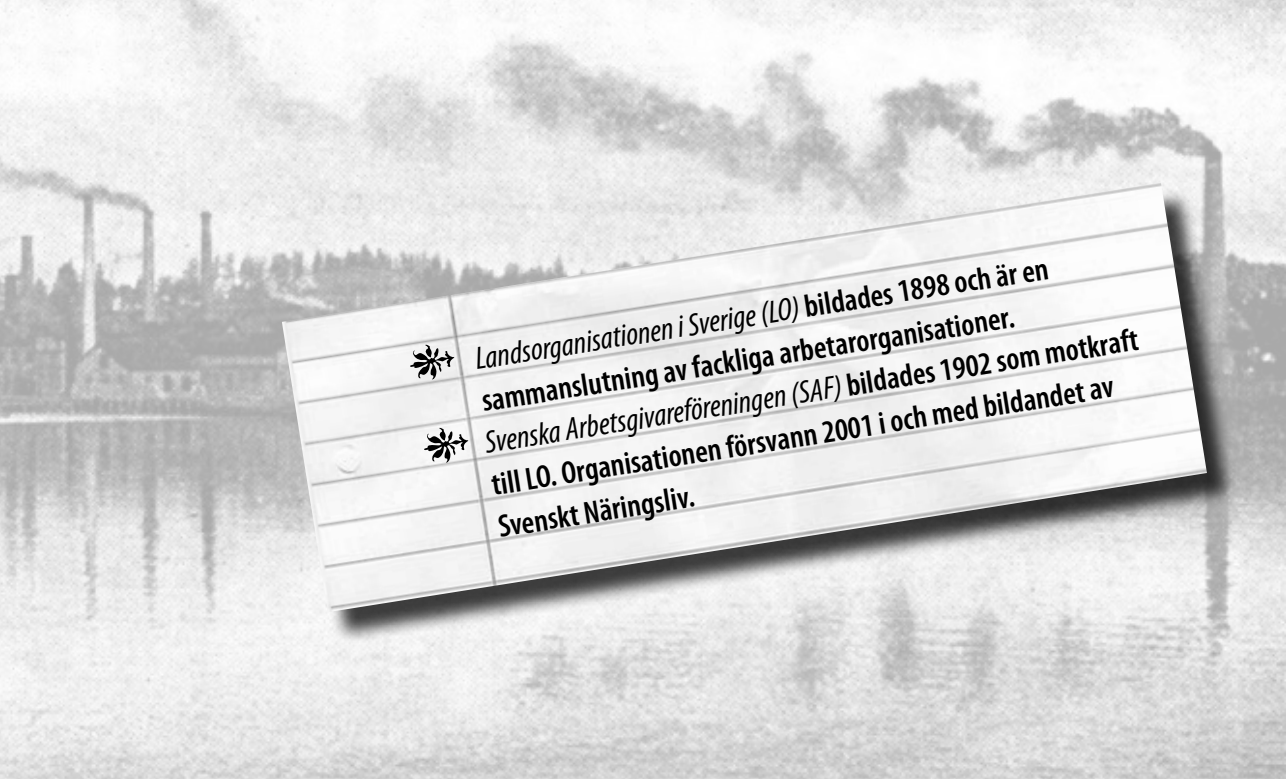
Det gjorde även att dessa hantverkare spontant utvecklade en samarbetstanke med arbetsköparna, där förhandling var att föredra framför öppen kamp och missämja.

utvecklade en samarbetstanke med arbetsköparna, där förhandling var att föredra framför öppen kamp och missämja. Dessa har man genom historien kommit att kalla *arbetararistokratin* då hantverkarna hade en speciell roll jämfört med det senare växande industriproletariatet.

Hantverkarproletariatet verkade också för att skydda det egna yrket mot effektivisering och utveckling som innebar att maskiner och utbildat proletariat kunde utföra samma arbete effektivare.

Ordet sabotör sägs, enligt myten, ha uppkommit ur just kampen mot de tidiga effektiviseringarna. Det lär vara sprunget ur det franska ordet *sabot* vilket betyder träsko. Då hantverkare skulle

ha smugit sig in i manufakturerna på natten och slängt träskor i maskineriet för att sabotera och därigenom förhindra att produktionsmedlens utveckling skulle gjort deras yrkeskunnighet överflödiga.

-
- ✱ Landsorganisationen i Sverige (LO) bildades 1898 och är en sammanslutning av fackliga arbetarorganisationer.
 - ✱ Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) bildades 1902 som motkraft till LO. Organisationen försvann 2001 i och med bildandet av Svenskt Näringsliv.

NÄR KAPITALISMEN BÖRJADE ta fart i Sverige rycktes tusentals okvalificerade arbetare upp från landsbygden och tvingades flytta in till städerna och bruksorterna. Detta på grund av att jordbruket blivit mer effektivt och att behovet av arbetskraft på gårdarna därmed sjönk. Med denna inflytt av arbetare till städerna följde en ny form av fackföreningar.

Eftersom den nya typen av arbetare inte hade något förhandlingsläge att tala om så var dessa tvungna att organisera sina massor kollektivt på klasskampens grund. Deras fackföreningar växte fram som strejkorganisationer till skillnad från hantverkarnas samarbets- och förhandlingsorganisationer. De nya fackföreningarnas uppgifter bestod i att samla kraven från dessa arbetare, föra fram kravlistan till arbetsköparen och sedan genom kollektiv styrka driva igenom den. Detta gjordes genom att organisera och leda strejker, kalla till möten och bygga upp en strejkkofond. I kampen mot dessa organisationer utnyttjade arbetsköparna de okvalificerade arbetares läge genom att ta till massavskedning, utnyttjande av än mer utsatta arbetare som strejkbrytare, vräkningar och

svartlistning. Detta för att pressa tillbaka kraven på mat och värdighet och för att förhindra deras organisering.

TROTS DETTA SÅ ORGANISERADE arbetarna sig i fackföreningar och de växte till sig i hela Sverige.

Strejk som kampmetod blev allt vanligare under det sena 1800-talet. Detta gjorde att arbetsköparna allt mer agerade organiserat, vilket krävde att även arbetarrörelsen gjorde det samma. En centralisering som kunde

ena de splittrade och små föreningarna till förbund, vilket ledde fram till Landsorganisationens (LO) bildande 1898.

Hantverkarnas organisationserfarenheter bar med sig kompromissviljan in i det nybildade LO. Den kompromissvilja och förhandlingstaktik som fanns stod i motsättning till de okvalificerade arbetarnas strejktaktik. Trots detta så ökade stridbarheten bland arbetarna under de första åren av 1900-talet, strejkkampen förde med sig erfarenheter och medvetande till arbetarna. Man började diskutera makt och ägandeförhållandena på riktigt. Kampen för rösträtten blev under det tidiga 1900-talet en viktig fråga som gjorde att många

arbetare ansåg att den avgörande striden, »den sista striden« som man sjunger i internationalens refräng, kom närmare med stormsteg. Även arbetsköparna ansåg detta och påbörjade en organiserad motoffensiv.

DE SVENSKA ARBETSKÖPARNA bildade 1902 sin motororganisation SAF, Svenska Arbetsgivareföreningen. De hade som mål att bekämpa fackföreningarna och försöka oskadliggöra dem genom att arbeta på i huvudsak två fronter. Då LO-ledningen förhandlade med SAF satte man upp punkter för att SAF skulle erkänna LO som en förhandlande part samt att arbetsköparna skulle erkänna den föreningsrätt som arbetarna i praktiken redan tillkämpat sig.

SAF lyckades genom hot om en storlockout tvinga LO-ledningen att förhandla för alla stridbara avdelningar och gång på gång vek man sig för arbetsköparnas krav.

DETTA LEDDE TILL MISSNÖJE hos en stor minoritet i fackföreningarnas mer militanta led, som såg fram emot en sista generalstrejk för att tippa den kapitalistiska ordningen över ända. För att göra slut på denna opposition utlyste LO-ledningen Storstrejken 1909 som från början till slut gick rakt mot nederlag. Toppskiktet i socialdemokratin hade under en period försökt knyta byråkraterna i LO

närmare sig och efter den misslyckade strejken 1909 kunde de göra det.

Missnöjda militanta arbetare lämnade LO-facken för att bilda nya fackföreningar och förbund vilka senare kom att bilda SAC, Sveriges Arbetares Centralorganisation.

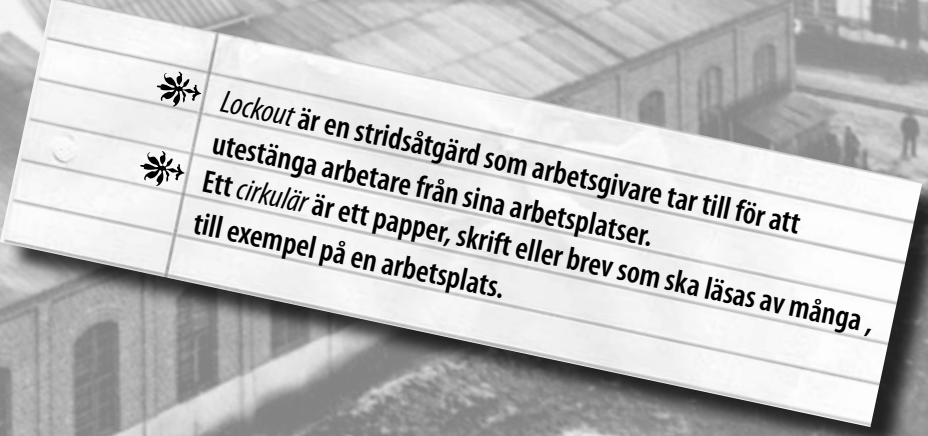
Detta var ett av de första stora stegen mot ett avdemokratiserat fack där pamparna knäckte en stor del av stridbarheten i arbetarkampen från första åren av 1900-talet.

Toppskiktet i socialdemokratin hade under en period försökt knyta byråkraterna i LO närmare sig och efter den misslyckade strejken 1909 kunde de göra det.

UNDER 1920-TALET VÄXTE sig arbetarbyråkratin inom socialdemokratin och LO sig starkare tack vare den allmänna rösträttens införande, borttagen tröskel i kommunvalen och

att man fick tre stycken socialdemokratiska regeringar. Man kunde genom detta vinna en hel del segrar som gav legitimitet åt socialdemokratin. De socialdemokratiska regeringarna var dock kortlivade och kallades Branting I - III. Allt detta ledde till att man från socialdemokratin ville inkorporera mer och mer av den fackliga politiken in i den statliga.

Kollektivlagstiftningen 1928 var ett tecken på detta. I kollektivlagstiftningen ingick att förhandlingsordningen gav LO:s ledning beslutanderätt över strejkvapnet och att arbetsfred skulle gälla under avtalsperioderna. Detta innebar att man gick mot en mer statligt styrd fackföreningsrörelse där hot om stora böter

-
- ✱ Lockout är en stridsåtgärd som arbetsgivare tar till för att utesluta arbetare från sina arbetsplatser.
 - ✱ Ett cirkulär är ett papper, skrift eller brev som ska läsas av många, till exempel på en arbetsplats.

tvingade fackföreningar att se till att motarbeta alla former av vilda strejker. Vilket ledde till att man minskade de lokala fackavdelningarnas självständiga beslutanderätt över kampen och då man förlorade i mångt och mycket sina vapen.

DET VAR TROTS DETTA så att Sverige var det land som under 20-talet som hade flest strejker i världen. Arbetarna gick till kamp för ständiga förbättringar och detta ansåg man behövde stoppas, vilket senare kom att leda till Saltsjöbadsavtalet 1938. Där hårdreglerades hur förhandlingsordningen skulle ske vid tvister för att så långt som möjligt undvika konflikt. Man instiftade även en arbetsmarknadsnämnd där tre representanter från LO och tre från SAF skulle sitta och avgöra de frågor man av olika anledningar inte kom överens om.

Man beslutade hur förhandlingsordningen skulle gå till vid varsel och uppsägningar samt vilket arbete som kunde krävas under pågående konflikt. Efter Saltsjöbadsavtalet sjönk strejckfrekvensen (Sverige är idag ett av de minst strejkdubbade länderna i Europa). Saltsjöbadsavtalet tog också bort den lokala möjligheten hos enskilda avdelningar att ta kamp för bättre lön och villkor genom att om en konflikt inte löstes lokalt så lyfts den till högre instans där man säkert kan göra överenskommelser. Än idag förhindrar saltsjöbadsavtalet och

»saltsjöbadsandan« lokal facklig kamp.

SOM MAN KAN SE SÅ ändrades möjligheten för facklig kamp genom förändringar allt eftersom. Även om arbetarklassen förlorat den centrala LO-organisationen som vapen i kampen för socialismen, bit för bit, har fackföreningsmöten kunnat vara en plats för agitation och för att samla oppositionen. Även om lagar och regler har förhindrat aktiv kamp har de tidigare små och många fackförbunden kunnat utgöra en plattform för kommunistisk agitation.

Även om lagar och regler har förhindrat aktiv kamp har de tidigare små och många fackförbunden kunnat utgöra en plattform för kommunistisk agitation.

Under perioder av fackföreningens historia har kommunisterna kunnat väljas till ombudsmän eller ledare för fackföreningsavdelningar och in i ledningen i förbunden, och därmed kunnat torgföra kommunistisk politik. Detta har naturligtvis inte varit speciellt omtyckt av det socialdemokratiska pampväldet som velat se en hundra procentig uppslutning bakom det socialdemokratiska partiet i sina fackförbund.

LO-LEDNINGEN PRÖVADE under 1940-talet att skicka ut ett cirkulär där man uteslöt kommunister från att väljas till förtroendeuppdrag. Kommunisterna hade sitt största inflytande i Svenska Metallindustriarbetarförbundet som 1945 tog ut hundratusen av medlemmarna i en fem månader lång strejk som tyvärr blev ett nederlag.

Efter detta och i och med den nya politiken från Sovjetunionen så börjar SKP att söka samarbete med socialdemokratin och man slöt upp runt socialdemokratin efterkrigsprogram. Agitationen mot socialdemokratin och arbetarorganiseringen på arbetsplatserna dör ut allt eftersom då man anpassar sig till den nya samarbetspolitiken.

LO och socialdemokratin jobbade hela tiden på att slå ihop förbund för att försvåra inflytandet från kommunisterna. På 60-talet föreslogs att fackförbundens storlek skulle minskas, att avdelningarna skulle bli större samt ett införande av sektioner och klubbar med mindre makt i avdelningarna. Under 70-talet bildades Svenska Hamnarbetarförbundet av uteslutna hamnarbetare ur Transportarbetareförbundet. De är emot den centralisering av makten till förbundsledningen och centrala ombudsmän som avdelningssammanslagningarna medför. Fackförbundssammanslagningar fortsatte under 1990-talet vilket givit de 14 kvarvarande förbunden inom LO.

DETTA HAR DOCK INTE fått stå oemotsagt och under vissa tider har kommunisterna kunna bjuda motstånd mot socialdemokratin passiviserande av

arbetarklassens kamporgan. Efter partisplittningen 1917 då vänsteroppositionen blev utesluten ur socialdemokraterna bildades under ledning av det socialdemokratiska ungdomsförbundet det nya partiet Sveriges Socialdemokratiska Vänsterpart. Man bildade då även en organiserad facklig opposition, Fackliga Propagandaförbundet.

Dess program hade tre huvudpunkter.

Under slutet av 20-talet försökte SKP på nytt att engagera sina medlemmar i facklig kamp.

För det första: kamp för en revolutionärt-socialistisk målsättning för fackföreningsrörelsen. För det andra: kamp för ändring av den fackliga kamptaktiken bort från det arbetararistokratiska och till en taktik som bygger på direkt aktion, rörlighet och snabbhet. Och slutligen: kamp för att avskilja all självhjälpsverksamhet i form av försäkringar med mera från fackföreningens verksamhet samt återupprättandet av den gamla strejkorganisationen.

DET FACKLIGA PROPAGANDAFÖRBUNDET tynade bort under de första åren av 1920-talet. Då beslutade det nyomdöpta Sveriges Kommunistiska Parti, i enlighet med den tredje internationals som man var ansluten till, att istället fokusera på att bygga upp driftceller på arbetsplatserna.

Under slutet av 20-talet försökte SKP på nytt att

✱→	<i>Storstrejken i Sverige 1909</i>
	På grund av lågkonjunkturen krävde SAF lönesänkningar på flera områden. Detta fick LO att svara med en strejk i vilken som mest 300 000 arbetare deltog.
✱→	<i>Ådalen - 31 eller »Skotten i Ådalen«</i>
	Vid en demonstration mot strejkbryteri sköts fem människor ihjäl av svensk militär.

engagera sina medlemmar i facklig kamp. Detta ledde till att Metallarbetarförbundets avdelning 41 tog initiativ till en enhetskongress 1926. Under parollen »Enhetskongress mot strejkbryteri och fascism«. Vilket ledde till att Enhetskommittén bildades och samlade oppositionen inom LO. De var under kort tid mycket inflytelserika då de inte bara samlade kommunister utan även socialdemokrater till vänster på arbetsplatserna. Detta ledde till att LO-ledningen var tvungna att ta i med hårdhanskarna och 1929 hotades alla som betalade medlemsavgift och rapporterade till enhetskommittéerna om uteslutning. Socialdemokraterna splittrade också en hel del lokala fackföreningar för att förgöra kommunisternas dominans.

1929 SPLITTRADES ÄVEN SKP i två delar: Sillénkommunisterna som var fortsatt medlem i Kommunistiska Världsinternationen (Komintern) och Kilbomskommunisterna. Majoriteten av riksdagsgruppen och den fackliga kadern följde med Kilbom in i det nya SKP och det decimerade SKP (Sillénkommunisterna) hade nu bara ett starkt stöd hos gruvindustriarbetarfacket. Under 30-talet försökte SKP att bygga upp arbetsplatsarbetet

Under 30-talet försökte SKP att bygga upp arbetsplatsarbetet genom att vända ansiktet mot arbetsplatserna.

genom att vända ansiktet mot arbetsplatserna. I den politiken ingick att man skulle bygga upp particeller på arbetsplatserna och bygga upp den Röda Fackligaoppositionen på arbetsplatserna. Den var periodvis betydelsefull i vissa kamper så som arbetarstriderna i Halmstad och i Ådalen -31. Men på grund av SKP:s läge under det tidiga 30-talet hade man svårt att förändra organisationen på arbetsplatserna och 1935 kunde LO införa ett cirkulär och rensa ut ledarna för den Röda Fackliga Oppositionen ur LO.

Under 70-talet då det var en våg av vilda strejker så aktualiserades kampen för den organiserade arbetarplatskampen. Vänsterpartiet Kommunisterna kunde tillsammans med de eftersläntrande småpartierna runt dem lyfta parollen »gör facket till en kamporganisation«. Och genom detta utmana socialdemokraternas inflytande i facket. VPK hade under årtiondet innan i princip likviderat deras arbetsplatsarbete i och med försoningspolitiken med socialdemokraterna under 50-talet. Man saknade förankring på arbetsplatserna vid den här tiden vilket gjorde att denna linje mer eller mindre rann ut i sanden efter den starka högervåg som följde 70-talet.

Text: Andreas Mångberg

KRIG I DEMOKRATIS NAMN

SOM KOMMUNIST FÅR jag ofta skit för vilka partier och folkliga rörelser jag stödjer. Att jag vågar gå mot USA och ställa mig på samma sida som »blodtörstiga diktaturer«! Jag hör ofta argumentet »USA:s krig har varit krig för att sprida demokrati och mänskliga rättigheter!«

Min motfråga brukar då bli: Blev Irak bättre, mer demokratiskt som det sägs, efter att Saddam Hussein störtades? Precis innan Irakkriget sades det att Saddam Hussein var en hemskt djävul: han kontrollerade sitt folk med järnhand och alla led. Men det sa man inte när han gasade kurder eller när han invaderade Iran. För då var han västvärldens diktator i Irak och dansade till vår pipa. Kriget mot Iran gick inte som planerat, trots senapsgas från väst, och Hussein behövde pengar. Han invaderade Kuwait, men aja baja. Kuwait var också en av USA:s oljetillgångar. Först när Hussein gick mot sina tidigare herrar blev han i deras ögon genast ond. En multinationell koalition drev bort irakierna och upprättade sanktioner mot landet. Enligt UNICEF dog en halv miljon barn av svält på grund av sanktionerna från det internationella samfundet.

KLOR SOM OFTAST ANVÄNDS till att rengöra vatten sanktioneras också då man var rädd att Irak skulle tillverka giftig klorgas. Detta, samt att USA hade bombat sönder Irakiska vattenverk och ledningar ledde till att en till halv miljon dog. Befolkningen fick sedan lida hårt av den andra invasionen och den militära ockupationen som kom med efteråt. Amerikanska soldater har våldtagit, torterat och mördat irakier och många har gått fria.

Som till exempel Hadith-massakern (2005) som tog 24 liv och resulterade i att alla amerikanska soldater inblandade blev frisläppta, även fast några erkände sina brott. Under senare tid har orsakerna bakom kriget kritiserats hårt, då flera avslöjats som falska. Som konsekvens av att Hussein gick mot västmakterna har hundratusentals oskyldiga irakier dött. Det är miljontals flyktingar som kämpar för livet och Irak är ett inferno av mördardrönare och wahhabistiska terrorister, som finansieras av USA. Vilken lyckad insats för demokratin!

BLEV LIBYEN BÄTTRE ELLER FRIARE som det sägs, efter Gaddafi? Media skrek att Gaddafi måste bort.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet gjorde allians med bombhögern för att krossa och förstöra det nordafrikanska landet. Åtta Gripenplan skickades för att visa Nato hur lojal den svenska riksdagen var. Uppemot 25 000 libyer dog i det Nato-ledda kriget och mer än 5 000 i striderna som uppkom i makt vakuumet. Dagens Libyen är helvete av klanfejder, inbördeskrig och hundratusentals människor i flykt. Vilken lyckad insats för demokratin!

KUBA ÄR OCKSÅ ETT LAND som kommer på tal. Jag har hört folk säga att vi borde med ekonomiska medel knäcka landet. Varför? Har Kuba varit en negativ kraft i världen, har de bombat och dödat hundratusentals oskyldiga människor? USA har gjort det och de kallas ändå för demokratis förtrupp. Kubas mest välkända militära insats var dess stöd till Angola då kring 35 000 soldater hjälpte landet att besegra USA-stödda Sydafrika som försökte ta över landet och införa apartheid. Dock var inte Kubas stöd enbart militärt.

När kolonialmakten Portugal lämnade Angola fanns det bara en läkare per hundratusen invånare, vilket ledde till att tiotusentals kubanska läkare åkte till Angola. Inom kort fanns det sjukvård även i de mest avlägsna byarna. Det är inte bara Angola som fått kubanska läkare. Medan USA har mer än 130 000 soldater stationerade utomlands så finns det ungefär 42 000 kubanska läkare på internationella uppdrag i 103 länder.

VI MÄRKER ETT MÖNSTER, hur USA i deras senaste internationella insatser har så spektakulärt lyckats med att sprida de västerländska värderingarna. Frihet, öppenhet och demokrati! Vänta glömde några ord... Frihet att roffa åt sig allt man kan, öppenhet åt marknaderna och demokrati till borgarklassen!

USA:s krig har inte varit för att förbättra för arbetarna i världen, utan för borgarna på hemmaplan. Så jag ska fortsätta gå emot USA:s »demokratiska krig«.

Jakob Lejon är 16 år och medlem i RKU-Sundsvall

HUR KAN VÄRLDEN SE UT SOM DEN GÖR?

Text: Ivo Thomasson

GRAMSCI OCH DEN KULTURELLA HEGEMONIN

SOM KOMMUNIST ÄR det inte sällan en ställer sig frågan: Hur kan världen se ut som den gör? Om en sannerligen tror att socialismen är den enda möjliga vägen till ett jämlikt och humant samhälle är det inte konstigt att undra varför vi fortfarande sitter kvar i denna grymma sörja vi kallar kapitalism.

I mycket är det en oundviklig fråga, dess oundviklighet kan ofta innehålla en viss sorg, en påfrestning, men för att förflytta sig från problemformulering till revolutionär praktik är det nödvändigt att ta oss förbi detta första stadium. Visst kan vi konstatera att det är krävande att vara kommunist, men det säger oss inget om vi inte går till botten med frågan.

ATT SÖKA EFTER ETT SVAR på den frågan är något som sysselsatt otaliga marxistiska teoretiker, ända sedan den kommunistiska ideologins ursprungs-dagar. Få har dock lyckats ge ett lika heltäckande och tidlöst svar som Marx, Engels och Lenin. Vad dessa fokuserade på var de krasst materiella och ekonomiska förhållanden som utgjorde kapitalismens mekanism. I vissa skrifter behandlade de hur kulturen och de värderingar som är rådande i samhället bibehåller och rättfärdigar det kapitalistiska systemet. Särskilt kommer jag att tänka på Friedrich Engels skrift Familjens, privategendomens och statens ursprung, där en materialistisk förklaring ges till det borgerliga samhällets monogama tvåsamhetsförhållanden.

Men den tänkare som gjort det mest betydelseful-

la bidraget till en marxistisk tolkning av den kultur och de värderingar vi lever under måste anses vara Antonio Gramsci.

ANTONIO GRAMSCI FÖDDES i en tjänstemannafamilj på den underutvecklade och fattiga ön Sardinien, Italien. Han flyttade till Turin, som då var (och fortfarande är) Italiens industriella huvudstad, främst präglad av metall- och bilindustrin. I Turin började han delta i de fabriksråd som instiftades för att föra arbetarnas talan gentemot industriherrarna och bilda varandra i marxistisk teori. Gramsci bedrev även all sorts journalistik i diverse vänstertidskrifter. Under 20-talet kom att han bli en av grundarna och

ledarna för det italienska kommunistiska partiet, som splittrades från ett socialistiskt parti som enligt Gramsci och hans kamrater glidit alltför långt in i revisionismens återvändsgränd. Under sin korta politiska praktik kom Gramsci att ställas inför många svårigheter.

Det dilemma som mest brydde Gramsci var förenandet av Italiens industriarbetare, som var koncentrerade till norra Italien med bondeklassen i södra gentemot deras gemensamma fiende: kapitalistklassen. Förutom det kulturellt och geografiskt splittrade proletariatet, växte det fram en annan ideologi i det polariserade landet: Mussolinis fascism. I den turbulenta tiden som ledde fram till att fascisterna fastställde sitt politiska och våldsmässiga monopol var den progressiva rörelsen i Italien splittrad mellan

**Det som av många
anses vara Antonio
Gramscis främsta
bidrag är hans tankar
om kulturell hegemoni**

ett socialdemokratiskt, ett kommunistiskt och ett syndikalistiskt läger, samtidigt som många vänstersinnade förleddes in i fascismens härva. 1926 blev Gramsci fängslad, han kom att spendera elva år i olika fängelser och kliniker innan han dog 1937.

DET ÄR FRÅN FÄNGELSETIDEN Gramscis teoretiska produktion kommer, den ryms i fyra band som först publicerades 1948 och kom att ha en djup inverkan på nästan all följande marxistisk teori. Det som av många anses vara Antonio Gramscis främsta bidrag är hans tankar om kulturell hegemoni.

Hegemoni är ett grekiskt ord som från börjat avsetts en stadsstat som utövat politisk och militär makt över en eller flera andra stadsstater. När Gramsci använde ordet var det för att svara på just den fråga jag tagit upp i textens inledning. Hur kan världen se ut som den gör?

Baserat på Marx teori hade många förväntat sig att proletariatet skulle göra revolution i fler länder än Tsarryssland i början av 1900-talet men redan vid mitten av 20-talet var det klart att så inte hade skett, och att så antagligen inte skulle ske på en världsskala inom den snara framtiden. Det handlar alltså om hur en härskande klass kan påtrycka sitt styre över en annan klass, något som till stor del sker med militärt och ekonomiskt våld. Men en samlad arbetarklass skulle enligt Gramsci vara övermäktig kapitalets militära förtryck, så han

utvecklade teorin om hur borgerligheten genom att ha monopol över kultur och moral kan få en befolkning att om inte acceptera, så åtminstone finna sig i det kapitalistiska systemet.

ATT TALA OM BORGERLIGHETENS monopol på kulturen är inte enbart att tala om hur alla stora tidningar och tv-kanaler ägs av kapitalistiska mediekoncerner, fast det självklart är en del av problemet. Den kulturella hegemonin når dock mycket djupare än så, till den grad att varje människa analyserar sin omvärld genom en referensram som dikteras av vilket kulturella och moraliska klimat som är rådande. Gramsci

benämnde ofta de materiella förhållandena och det ekonomiska systemet som basen på vilken den kulturella hegemonin utgjorde en överbyggnad. I den ortodoxa marxismens teorivärld dikteras överbyggnaden av basen, medan Gramsci menar att det sker ett växelspel där basen

och överbyggnaden ofta förstärker varandra. Förhållandet mellan bas och överbyggnad är inget som kan definieras utifrån en uppsättning statiska principer utan något som måste utsättas för ständig granskning och analys.

Många skulle till exempel hävda att det huvudsakliga sättet som den rådande hegemonin yttrar sig på just nu är konstaterandet att inget alternativt system är möjligt, men så har det uppenbarligen inte alltid varit.

**Under den hegemonin
handlade det om att
varje människa kunde nå
framgång och rikedom bara
hen slet tillräckligt hårt.**

UNDER STORA DELAR AV efterkrigstidens 1900-tal vill jag mena att det mest tongivande uttrycket för den liberala och nyliberala ideologin var »The American Dream«. Under den hegemonin handlade det om att varje människa kunde nå framgång och rikedom bara hen slet tillräckligt hårt. Massorna som led under fattigdom och förtryck gjorde det för att de var lata och saknade initiativ. Lockelsen i villan och bilen för den drivna individen var huvudargumentet för det kapitalistiska systemet, som då var utmanat av ett annat sådant. Socialistiska länder bedömdes som – förutom förtryckande och diktatoriska – omoraliska hinder för individens självuppfyllande, som förkroppsligades i de konsumtionsmöjligheter som den amerikanska drömmen erbjöd.

Efter Sovjetunionens fall har dock situationen förändrats, så även den kulturella hegemonins uttryck. En analys av läget som rått sedan 90-talet är att den kapitalistiska ideologin inte längre behöver framställa den fria marknaden och bourgeoisins diktatur genom den parlamentariska demokratin som det bättre alternativet utan det enda alternativet. Om den analysen accepteras, kan man lätt dechiffrera många fenomen i dagens debattklimat och kulturella diskurs. En följd av denna rådande stämning är vad som anses vara politiskt och/eller ideologiskt, där allt som inte understödjer eller beskriver status quo stämplas som politiskt.

Dessutom kan studier av Gramsci vara upplysande i frågan om facismen, dess materiella rötter och därmed sätten att bekämpa den.

ETT MYCKET TYDLIGT EXEMPEL på det kan observeras i radioprogrammet i Sommar i P1, ett självklart inslag i den svenska populärkulturen. Sommaren 2014 talade Athena Farrokhzad i sitt program om strukturell rasism, ockupationen av Gaza och Bertolt Brecht, allt ur ett tydligt klassperspektiv. Reaktionerna från högern var

rasande, debattsidorna skriade och en moderat riksdagsman sa upp sin TV-licens. Programmet anmäldes till granskningsnämnden för att sedan frias.

Inför sommaren 2015

deklarerade ansvarige Bibi Röddö att »Jag tycker inte att Sommar är ett politiskt program, man kan debattera politik i program som Agenda men jag vill att vi så långt det går fredar Sommar från politik.« Radiotimmarna som följde detta uttalande var till överkant fyllda med individualistiskt prat om entreprenörsskap och självförverkligande genom konsumtion. Föga förvånande, men anledningen till att jag tar upp detta två år gamla spektakel är att det tycks mig vara ett av de tydligaste exemplen på hur den borgerliga hegemonin idag verkar. Nämligen genom att allt som handlar om att förvalta det kapitalistiska systemet är oideologiskt och därmed rimligt och rättfärdigat, medan de röster och krafter som verkar för en förändring som sträcker sig bortom detta systems ramar stämplas med ord som propaganda, utopi eller någon dylik plattityd.

Denna tendens märks inte blott inom

samhällsdebatten utan även inom det faktiska styret av landet, i kommunerna flyttas allt fler beslut till diverse tjänstemäns skrivbord. En förskjutning av makt från medborgare till yrkesdrillade förvaltare som säljs in med mottot som effektivisering och streamlining. Här ser vi ett tydligt exempel på den växelverkan mellan bas och överbyggnad som Gramsci behandlade i sina texter.

EFTERSOM GRAMSCI FÄNGSLADES 1926 hann han inte omsätta många av sina idéer i praktiken. Det bör dock sägas att hans teori aldrig avlägsnade sig från en praxis, ett sätt att organisera tingen. Efter hans död användes hans texter ofta för att rättfärdiga linjen det Italienska kommunistpartiet tog efter andra världskriget, men det skulle vara trångsynt att lägga skulden på Gramsci för den revisionism som i Italien och många andra europeiska länder avlägsnade de etablerade kommunistpartierna från en konkret klasskamp.

Dock bör det erkännas att en viss uppmaning till klassarbete kan uttolkas i Gramscis teori, men den bör ses i en kontext där Italien stod inför fascismens akuta hot. Gramsci menade att en revolutionär rörelse, om den skulle lyckas, var tvungen att etablera en egen hegemoni: en egen värderings- och kulturvärld som skulle utgå från en materialistisk syn på världen. För att etablera en

sådan hegemoni trodde Gramsci att ett samhälles intelligentsia (den intellektuella medelklassen) kunde utgöra en viktig allierad i klasskampen.

ALLA KOMMUNISTISKA RÖRELSE som vunnit mark i historien har strävat efter att etablera en egen hegemoni, många skulle nog hävda att det är en livsviktig del av en revolutionär praktik. Därför är det viktigt att se till den teori som kan hjälpa oss analysera nuläget och bygga upp en rörelse som ämnar bryta igenom kapitalismens struktur, både på det ekonomiska och det moraliska/kulturella planet.

Alla kommunistiska rörelser som vunnit mark i historien har strävat efter att etablera en egen hegemoni, många skulle nog hävda att det är en livsviktig del av en revolutionär praktik

Dessutom kan studier av Gramsci vara upplysnande i frågan om fascismen, dess materiella rötter och därmed sätten att bekämpa den. Antonio Gramsci fick betala med sitt liv för sin kamp, men han lyckades lämna ett ovärderligt

bidrag till den marxistiska teorin, ett bidrag som det skulle vara oklokt att bortse ifrån.

Ivo Thomasson studerar arkitektur och är medlem i RKU-Göteborg

Snart är maj här med två viktiga händelser. Första maj är arbetarnas högtidsdag och då demonstrerar vi för socialism och arbetar politik!

Under Kristi himmelsfärdshelgen (25-27/5) kommer RKU genomföra sin trettonde kongress. Kamrater från hela landet kommer att samlas i Göteborg under några intensiva dagar och diskutera politik och utvärdera den gångna kongressperioden.

STOPPA NATO-ÖVNINGEN AURORA 17

Fredsvänner, slut upp mot krigsövningen Aurora 17!
Demonstration i Göteborg den 16 september.

- Nato ut ur Sverige!
- Riv upp värdlandsavtalet!
- Inga kärnvapen på svensk mark!

Som en direkt konsekvens av ratificeringen av värdlandsavtalet kommer det att genomföras en omfattande krigsövning i Sverige under namnet Aurora 17. Utländska styrkor kommer att operera i främst Göteborg men även i Mälardalen och på Gotland under september månad 2017. Den 16 september kommer det att anordnas en demonstration i Göteborg som protest mot övningen. Dagen efter kommer Fredsloppet att äga rum i Slottskogen. Delta du också!
Alla till Göteborg den 16 september!

Kom med i kampen!

RKU är ett revolutionärt kommunistiskt ungdomsförbund som kämpar för att förändra hela samhället och skapa ett nytt, mänskligare samhälle byggt på socialismens principer. För att nå socialismen krävs att du och alla andra lägger sig i det som sker i samhället. Socialismen måste byggas på vår egen kamp, kampen för våra rättigheter; en bra skola, bostad och arbete; kampen för en ljusare och bättre framtid. För att kunna genomdriva en förändring krävs att vi enar oss och går samman. Kom med i RKU!

Kontakt och prenumerationsfrågor:

Nadja Lundberg, RKU
Box 311 87, 40032 Göteborg
031-244417, www.rku.nu
Besöksadress: Fjärde Långgatan 8b

För prenumeration på Rebells:

betala in pengarna direkt på Rebells
pg 513998-5 och ange namn och adress.

- ☐ Vanlig prenumeration 100 kr
- ☐ Stödprenumeration 200 kr
- ☐ Kampprenumeration 300 kr

P ROLETÄREN

Det finns bara en kommunistisk veckotidning och det är Kommunistiska Partiets Proletären. Proletären är tidningen som varje vecka rapporterar om kapitalismens härjningar och utsugning och motståndet på arbetsplatserna. Den är ett måste för varje revolutionär. Ta en prenumeration redan idag!

50 kr per månad

(autogiro)

Ring: 031-142634, e-post: pren@proletaren.se
www.proletaren.se

GODAFTON! JO JAG VILL BARA SÄGA
ATT ÄVEN OM DET KANSKE SER
GÖTT UT ATT DELA PÅ ARBETET OCH
MATEN SOM DÄRUPPE PÅ SIDANS TOPP
SÅ HETER DET JU ÄNDA PROLETARIÄTETS
DIKTATUR! HÄR I KAPITALISMEN
ÄR VI I
ALLA FALL-

OJ JÖSSES VAD MYCKET ROLEX-KLOCKAN
ÄR! LEPSEN HÖRRI JAG KÄN INTE
STANNA OCH PRATA! MÅSTE KILA!

OJOJOJOJ NU ÄR DET BRÄTTOM! JAG HAR
LOVAT POLARNA ATT VARA MED OCH
OBEHINDRAT ROFFA ÅT MIG AV
JORDENS RESURSER, LÄGGA NED ETT
GÅNG BB:EN, TJÄNA MILJONER PÅ
ATT DRIVA UNDER MÅLIGA FLYKTING-
BOENDEN, SÄTTA SKOLOR I KONKURS,
SÄNKA SÄKERHETEN PÅ ARBETS-
PLATSER, GENOMFÖRA IDIOTISKA
OMORGANISATIONER UTAN ATT
TILLFRÅGA NÅGON ANSTÄLLD,
KÖPA UPP FÄRTIGHETER OCH
MEJA HYRORNA, VÄRSLA
5000 PERE PÅ EN
GÅNG OCH EN
ANDRA MER
HÄRRE!

MEN KOM IHÅG!
DIKTATUR ÄR
DÄLIÖT!

